

Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος (Ψαλμ. 117, 14)

Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. (Ψαλμ. 145, 2)

Δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια
Μεγάλου Ὑμνογράφου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας

Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

Χ Ρ Ι Σ Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Υ

ΤΟΥ ΕΠΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ ΠΑΠΟΥΛΑΚΟΥ

*

*

* * * * *

*

*

Ἀθῆναι 2009

Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
Χ Ρ Ι Σ Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Υ
ΤΟΥ ΕΠΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ ΠΑΠΟΥΛΑΚΟΥ

Ἡ μνήμη αὐτοῦ τελεῖται τῇ ΙΗ΄ Ἰανουαρίου.

Ποίημα Δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια

*

ΕΝ ΤΩ ΜΙΚΡΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸν Προοιμιακὸν εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἰστώμεν στίχους
 δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

Ἦχος α'. Πανεύφημοι μάρτυρες.

Σεπτὲ Χριστοφόρε, θεαυγὲς
 τῶν Ἀρμπούνων βλάστημα,
 τῶν Καλαβρύτων ἀνάστημα
 θεοειδέστατον
 καὶ Πελοποννήσου
 πάσης κῆρυξ ἄγρυπνε,
 ἀπλαῖς σου διδαχαῖς κατεφώτισας,
 οἴμοι, τοὺς στένοντας
 ἀγνωσίας καὶ κακότητος
 ἐν ζοφώδει
 σκιᾷ, πάτερ Ὅσιε.

Μεγάλου Σπηλαίου μοναχέ,
 Χριστοφόρε Ὅσιε,
 τῶν Ἀποστόλων τοῖς ἴχνεσι
 κατηκολούθησας
 ἐν ἐσχάτοις χρόνοις
 καὶ Χριστὸν ἐκήρυξας

σοῦ βίου τῷ σεπτῷ παραδείγματι
καὶ σοῖς διδάγμασι
τοῖς ἀπλοῖς, θεοχαρίτῳ

Παπουλάκε,
τῆς πίστεως σέμνωμα.

Θεόπεμπτε πάτερ, ἐν καιροῖς
δυσχειμέροις ἔδρασας
ὡς ἄλλος Παῦλος Ἀπόστολος
καὶ περιώδευσας
κώμας καὶ χωρία
θεῖον Εὐαγγέλιον
κηρύττων καὶ ἐγείρων καθεύδοντας
πρὸς γνῶσιν σῶζουσας,
Χριστοφόρε, πάτερ Ὅσιε,
εὐσεβείας
καὶ πίστεως πρόμαχε.

Καλάβρυτα, Μάνη, Ἀττική,
Λακωνία, Ὅσιε,
Καλάμαι, Γόρτυς, καὶ εὐανδροὶ
νησοὶ ἀπήλαυσαν
λόγων ψυχοτρόφων
καὶ σεπτῶν ῥημάτων σου,
θεόφρον Χριστοφόρε, ἀπλούστατε
κῆρυξ τῆς χάριτος,
ὁ διώξας τὴν σκοτόμαιναν
ἀγνωσίας
φωτὶ τῶν ῥημάτων σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ΄.

Τὸν κήρυκα τῆς εὐσεβείας καὶ ὁμολογητὴν τῆς πίστεως
δεῦτε πάντες, Χριστοφόρον, ὡς νεαυγῆ φωστῆρα
χρηστοθείας
οἱ πιστοὶ εὐφημήσωμεν αὐτῷ βοῶντες·
Ὁ αὐγαῖς διδαχῶν σου καὶ ἀστραπαῖς ἀγωγῆς θεαρέστου σου

φαιδρύνας ἀπαιδεύτων καὶ πεπαιδευμένων Χριστωνύμων
 χορείας
 καὶ αὐτοὺς ἰθύνας πρὸς θεογνωσίαν,
 διάλυσον τῶν παθῶν καὶ τῶν θλίψεων ἡμῶν τὴν σκοτομήνην
 καὶ σῶσον ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Δέσποινα, πρόσδεξαι....

Εἰς τὸν Στίχον. Ἦχος β΄. Οἶκος τοῦ Ἐφραθά.

Χαῖρε, ὁ μοναστῆς
 Σπηλαίου τοῦ Μεγάλου,
 Πελοποννήσου κῆρυξ
 καὶ σκεῦος, Χριστοφόρε,
 τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος.

Στίχος. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου Αὐτοῦ.

Χαῖρε, ὁ τὰς ὁδοὺς
 βαδίσας Ἀποστόλων
 ἀρτίως, Χριστοφόρε,
 καὶ διδαχαῖς ἀπλαῖς σου
 φαιδρύνας ὁμοδόξους σου.

Στίχος. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Εἵληφας δαψιλῶς
 τῆς προφητείας χάριν
 θεόθεν, Χριστοφόρε,
 ἐν γήρᾳ Ἀποστόλων
 ὀφθεις ἀρτίως σύμψυχος.

Δόξα. Τριαδικόν.

Εἵλκυσε πρὸς τὴν Σὴν
 σωτηριώδη γνῶσιν
 λαοὺς ὁ Χριστοφόρος,
 Τριάς ὑπεραγία,
 ὁ κῆρυξ Σῆς Θεότητος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Πόκος τοῦ Γεδεῶν
 σέ, Μῆτερ, προετύπου,
 ἀγνή Θεογεννήτορ,
 καὶ Ἀαρῶν ἡ ράβδος
 ἀφράστως ἡ βλαστήσασα.

Νῦν ἀπολύεις...τὸ Τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον ἐκ τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ καὶ Ἀπόλυσις.

**

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸν Προοιμιακὸν τὸ Μακάριος ἀνὴρ, εἰς δὲ τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἰστῶμεν στίχους ἢ καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια.

Ἦχος α΄. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Ἐκ τῶν δρυμῶν Καλαβρύτων
 τὸν ἐξανθήσαντα
 θεόπνουν Παπουλάκον,
 μοναχὸν Χριστοφόρον,
 ὡς κήρυκα τοῦ λόγου θεοπειθῆ
 ἀκλινῶς διατρέξαντα
 Ἑλλάδος πλάτη πρὸς κόσμου μεταστροφὴν
 εἰς εὐσέβειαν τιμήσωμεν.

Τὸν καταστείλαντα πάθη
 ληστῶν ὑμνήσωμεν
 κλεπτῶν, ψευδομαρτύρων
 καὶ μοιχῶν εὐσχημόνως
 ἀπλαῖς διδασκαλίαις νῦν, θεαυγῆ
 Χριστοφόρον, κραυγάζοντες·
 Χαῖρε, ὁ τρίβους ἐσχάτοις ἐν τοῖς καιροῖς
 Ἀποστόλων μιμησάμενος.

Μνησικακίας τὴν παῦσιν,

ἀντεκδικήσεως
καὶ διχονοίας λῆξιν,
ὡσπερ φιλαδελφίας
διδάσκαλον θεόπνου καὶ ἀπαρχὴν
ἀκραιφνοῦς ἀγαπήσεως
ἐγκωμιάσωμεν πάντες χαρμονικῶς,
Χριστοφόρον ὀσιώτατον.

Τὸν μόνον φέροντα ράβδον
καὶ εὐτελέστατον
τριβώνιον ἐκθύμως,
κατεσθίοντα ἄρτον
ὀλίγον καὶ ὀπώρας, δῆμοι πιστῶν
ιερῶτατον κήρυκα,
νῦν Χριστοφόρον, τιμήσωμεν ἀρετῆς
ὡς θεόπνευστον διδάσκαλον.

Υπερορίαν ἀδίκως
τὸν ὑπομείναντα
ἐν ταῖς Κυκλάσι νήσοις
ὡς ἀγύρτην καὶ πλάνον,
ἠθῶν τῆς εὐσεβείας καθηγητήν,
Χριστοφόρον, τιμήσωμεν
Ὁρθοδοξίας προπύργιον ἀρραγές
καὶ χρηστότητος ἐδραῖωμα.

Η βιοτὴ τῆς ἐρήμου
σὸν σῶμα ἠγνισε
καὶ νοῦν φωτὸς ἀδύτου
σὸν ἐνέπλησε, μάκαρ,
Ὁσίων, Χριστοφόρε, νεολαμπῶν
καὶ κηρύκων τῆς πίστεως
πυρσέ, λαοὺς ὁ φωτίζων καὶ ὁμιλῶν
ὡς σοφώτατος διδάσκαλος.

Δόξα. ᾠχος πλ. β΄.

Τὸν ἀμαθῆ ἀλλὰ ἐνάρετον κήρυκα
τοῦ ἐν ἔτεσι δυσχειμέροις ἀμαθοῦς τῶν Ἑλλήνων πλήθους

ὡς ἀληθῆ Ἀπόστολον Κυρίου
 παρρησίᾳ νουθετοῦντα καὶ διδάσκοντα τὴν εὐσέβειαν,
 Χριστοφόρον, τὸν ταπεινὸν καὶ ἀπλούστατον τοῖς τρόποις,
 οἱ πιστοὶ ἀνευφημήσωμεν λέγοντες·
 Ὁ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ὀρθοπραξίας ἀγωνισάμενος
 καὶ διωγμοῦ ἀράμενος τὸν ζυγὸν ἀγογγύστως,
 ὡς σύναυλος τῶν πάλαι Ὁσίων Πατέρων καὶ Διδασκάλων,
 φώτισον ἡμῶν τὸν νοῦν πρὸς εὐσέβειαν
 καὶ τὴν νεότητα διαπαιδαγώγησον
 λιταῖς σου πρὸς τὸν Θεοῦ Λόγον, φιλάνθρωπον Κύριον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε,...

Εἴσοδος. Φῶς ἰλαρόν. **Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.**

Σοφίας Σειράχ τὸ Ἀνάγνωσμα.
(Κεφ. β' 1 - 11)

Τέκνον, εἰ προσέρχη δουλεύειν Κυρίῳ Θεέ ,ῶτοίμασον τὴν
 ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν· εὐθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ
 καρτέρησον καὶ μὴ σπεύσης ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς· κολλήθητι
 αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστῆς, ἵνα ἀυξηθῆς ἐπ' ἐσχάτων σου. Πᾶν ὃ ἐὰν
 ἐπαχθῆ σοι, δέξαι καὶ ἐν ἀλλάγμασι ταπεινώσεώς σου
 μακροθύμησον· ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσὸς καὶ ἄνθρωποι
 δεκτοὶ ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως. Πίστευσον αὐτῷ καὶ
 ἀντιλήψεταιί σου· εὐθυνον τὰς ὁδοὺς σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν.
 Οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον ἀναμείνατε τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ μὴ
 ἐκκλίνητε, ἵνα μὴ πέσητε. Οἱ φοβούμενοι Κύριον πιστεύσατε
 αὐτῷ καὶ οὐ μὴ ππαίση ὁ μισθὸς ὑμῶν. Οἱ φοβούμενοι Κύριον
 ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἐλέους.
 Ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεὰς καὶ ἴδετε· τίς ἐνεπίστευσε
 Κυρίῳ καὶ κατησχύνθη ; Ἡ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν καὶ ὑπερεῖδεν
 αὐτόν ; Διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος καὶ ἀφήσιν
 ἁμαρτίας καὶ σφῶζει ἐν καιρῷ θλίψεως.

Σοφίας Σολομώντος τὸ Ἀνάγνωσμα.
(Κεφ. α' 1 - 10)

Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην, οἱ κρίνοντες τὴν γῆν, φρονήσατε
 περὶ τοῦ Κυρίου ἐν ἀγαθότητι καὶ ἐν ἀπλότητι καρδίας

ζητήσατε αὐτόν· ὅτι εὐρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν, ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ. Σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ Θεοῦ, δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει ἄφρονας. Ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία, οὐδὲ κατοικήσει ἐν σώματι καταχρέω ἁμαρτίας· ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύξεται δόλον καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας. Φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφίας καὶ οὐκ ἀθώσσει βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ· ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ Θεὸς καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθῆς καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής· ὅτι πνεῦμα Κυρίου πεπλήρωκε τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γνῶσιν ἔχει φωνῆς. Διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ παροδύσῃ αὐτόν ἐλέγχουσα ἡ δίκη. Ἐν γὰρ διαβουλίῳις ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται, λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς Κύριον ἡξει εἰς ἔλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ· ὅτι οὗς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα καὶ θροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα. (Κεφ. γ' 1 - 9)

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος. Ἐδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἢ ἐξοδος αὐτῶν καὶ ἢ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα, οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν ἢ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης· καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέειρασεν αὐτούς καὶ εὗρεν αὐτούς ἀξίους ἑαυτοῦ· ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται· κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς Ὅσιοις αὐτοῦ καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΘΝ

Ἰδιόμελα.

Ἦχος α'.

Τὸν παριδόντα προβεβηκυῖαν ἡλικίαν

καὶ ἐξελθόντα φωτίσαι τοὺς ἐν ἀγνοσίᾳ σκιᾷ καθημένους,
 ἱεροκήρυκα Χριστοφόρον, τιμήσωμεν κράζοντες·
 ὁ γεωργήσας ἀρότρῳ νοουθεσιῶν ψυχοτρόφων σου
 τὰς ἀγόνους καὶ ξηρὰς τοῦ λαοῦ καρδίας
 καὶ βλαστήσας ἐν αὐταῖς καρπὸν εὐχυμον ἐπιγνώσεως,
 ἀπέλασον καὶ ἡμῶν ἀγνοσίας καὶ ἀμαρτίας τὴν δυσωδίαν
 καὶ σῶσον ἐκ θανάτου εὐχαῖς σου ἀσιγήτοις τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος β΄.

Ως φρέαρ ἀκένωτον τῶν δωρεῶν τοῦ Παναγίου Πνεύματος
 πιστοὺς ἐδρόσισας τοῖς νόμασι νοουθεσιῶν σου,
 Χριστοφόρε, κήρυξ τῆς εὐσεβείας διαπρύσιε·
 σὺ γὰρ Εὐαγγελίου τῆ δρόσῳ τὴν σὴν ψυχὴν πιάνας
 καὶ γεώργιον Χριστοῦ αὐτὴν ποιήσας
 καρπὸν πολύφορον ἤνεγκας τῆ Ἐκκλησίᾳ
 τὸν ἀποστολικὸν σου ζῆλον, πανεύφημε·
 ὅθεν καὶ πλήθη λαοῦ ὁδηγήσας
 πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν καὶ τὴν σωτηρίαν
 καὶ ὁμολογητοῦ στέφος λαβὼν ἀξίως
 Χριστῷ ἀπῆλθες συνεῖναι
 τῷ παρέχοντι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος γ΄.

Βραβεύων Κύριος τὴν σὴν παρρησίαν
 ἠξίωσέ σε προφητικοῦ χαρίσματος,
 θεοκῆρυξ γλυκύτατε, Χριστοφόρε Ὅσιε·
 σὺ γὰρ προεῖπας τὴν βιαίαν ἄλωσιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας
 ὑπὸ τῶν ἐκγόνων τῆς Ἄγαρ
 καὶ τὴν καταστροφικὴν ἐπίδρασιν
 ἐπὶ τοῦ ἔθνους τῶν ἀθέων γραμμάτων·
 ὅθεν πάντες ὡς στόμα πνευματοκίνητον εὐφημοῦντές σε
 τὰς ἀδιαλείπτους εὐχὰς σου αἰτούμεθα,
 ἵνα ἐν ἐπιγνώσει καὶ ἀληθείᾳ βαδίσωμεν
 τοῦ παρόντος βίου τὸ στάδιον.

Ἦχος δ΄.

Εξελθὼν τοῦ κηρῦξαι τὴν εὐσέβειαν

καὶ γνωρίσας τὴν τοῦ κόσμου δίψαν πρὸς γνῶσιν τῆς ἀληθείας
 οὐκ ἔπαυσας Χριστὸν κηρύττων νύκτα καὶ ἡμέρα,
 Παπουλάκε ἀπλούστατε, Χριστοφόρε χαριτόβρυτε·
 διαδραμῶν γὰρ πόλεις καὶ χωρία τῆς Πελοποννήσου,
 Μάνην καὶ Καλάμας, Οἴτυλον καὶ Κυπαρισσίαν,
 Καρύταιναν, Ὑψοῦντα, Ἀργολίδα, Τρίπολιν καὶ Λακεδαίμονα,
 ἀόκνως ἔσπειρας τὸν σπόρον τῆς γνώσεως
 τῶν τοῦ Θεοῦ ἐνταλμάτων, ὧν πλήρωμα ἡ ἀγάπη·
 κινήσας οὖν κατὰ σοῦ τὴν ὀργὴν τῶν δυσσεβῶν καὶ
 κακοφρόνων
 εἰρκτὴν καὶ ὑπερορίαν ἀγογγύστως ὑπέμεινας
 ὑπὲρ τοῦ εὐϊλάτου Κυρίου,
 τοῦ παρέχοντος ἡμῖν εὐχαῖς σου τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. ᾠχος ὁ αὐτός.

Δεῦτε πιστοὶ τὸν ὡς ποιήσαντα καὶ διδάξαντα
 μέγαν δυνάμενον ἐπονομασθῆναι θεοκήρυκα,
 Χριστοφόρον, τὸν τρίβοις Ἀποστόλων ἄρτι ἀκολουθήσαντα,
 εὐχημόνως οἱ πιστοὶ μακαρίσωμεν κράζοντες·
 Ὁ τὴν καλὴν ἐπενεγκῶν ἀλλοίωσιν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκροατῶν
 σου,
 θαυμαζόντων τὴν σὴν ἐν προβεβηκυῖα ἡλικίᾳ νεανικὴν τόλμην
 καὶ τῆς σῆς καρδίας τὸ εὐτονον,
 τήρει ἡμᾶς ἀσινεῖς ἐν τῇ ὀρθῇ πίστει
 καὶ ρύου δεινῆς κολάσεως τοὺς εὐλαβῶς ἀνυμνοῦντάς σε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους
 σου...

Εἰς τὸν Στίχον. Στιχηρὰ Προσόμοια.

ᾠχος πλ. α΄. Χαίροις, ἀσκητικῶν.

Χαίροις, ὁ ταπεινὸς ἀσκητής,
 ἀκτημοσύνης τὸ εὐῶδες ὀσφράδιον,
 πλανήτων κηρύκων γέρας,
 ὁ ἀγαθὸς καὶ ἀπλοῦς,
 ὁ ἐμπνεύσας πλήθη
 νουθεσίαις σου
 σεπταῖς καὶ διδάγμασιν
 ὀρθοδόξοις σου, Ὅσιε,

Πελοποννήσου
καὶ τῶν νήσων διδάσκαλε,
ιερῶτατε
Χριστοφόρε, μακάριε,
καὶ ὑπομείνας ἄσμενος
διώξεις ἐν γήρᾳ σου,
ὄνειδισμούς, Παπουλάκε,
καὶ ἐξορίαν μιμούμενος
Ἀπόστολον Παῦλον
καὶ Κοσμᾶν, τῆς Αἰτωλίας
τὸ θεῖον βλάστημα.

Στίχος. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου Αὐτοῦ.

Χαίροις, τοῦ Φλαμιάτου Κοσμᾶ
καὶ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου ὁμόζηλε,
λογίων πατέρων γένους
τοῦ Ὁρδοδόξου ἡμῶν,
Χριστοφόρε, κῆρυξ
διαπρύσιε,
ὄν χάρις ἐσόφισε
ἀδαῆ ὄντα Πνεύματος
τοῦ Παναγίου
καὶ διδάσκαλον ἔδειξεν
ἐμβριθέστατον
τοῦ λαοῦ τοῦ καθεύδοντος
ἐν ἀγνωσίας, Ὅσιε,
σκοτία, πανεύφημε,
ὁ Παπουλάκου τὴν κλῆσιν
ἔχων καὶ πόθον Χριστώνυμοι
ὁδὸν διανῦσαι
ἐναρέτου πολιτείας
καὶ θείας γνώσεως.

Στίχος. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Χαίροις, ὁ ἐξορίαν πικρὰν
καθυπομείνας, Χριστοφόρε ἀοίδιμε,

ἐν Μάνδρα Προφήτου Θήρας
 περικλεεῖ Ἡλιοῦ
 καὶ ἐν Παναχράντου
 Ἄνδρου, Ὅσιε,
 Σεμνείῳ, θειότατε,
 ἐν ἧ ζῆν ἐξεμέτρησας
 καὶ τῷ σῷ τάφῳ
 καθηγίασας, ἔκτυπον
 ἀγαθότητος
 καὶ Χριστοῦ ἀγαπήσεως·
 ὄθεν τὴν θείαν μνήμην σου
 τιμῶντες γηθόμενοι
 καὶ ὡς φωστῆρα ὑμνοῦντες
 τῆς εὐσεβείας νεόφωτον
 τὰς σὰς ἰκεσίας
 ἐκδεχόμεθα πρὸς κτῆσιν
 σοφίας κρείττονος.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ΄.

Φυγὼν τὴν μῆνιν τῶν τότε κρατούντων
 διὰ τὸν σὸν χρυσοστομικὸν τοῦ κηρύγματος ἔλεγχον
 εὔρες ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῶν τῆς Μάνης κατοίκων ἀσφάλειαν,
 Χριστοφόρε, τοῦπίκλην Παπουλαῆκε·
 ὑπομείνας ὄθεν διώξεις καὶ φυλακὴν καὶ ἐξορίαν
 ὡς πλάνος καὶ ἀγύρτης καὶ κακοῦργος,
 ὁ Χριστοῦ μιμητῆς ὑπάρχων,
 χάριν εἴληφας μετὰ πότμον πρεσβεύειν ἀπαύστως
 ὑπὲρ τῶν τιμώντων τὴν σὴν λόγοις καὶ πράξεις παρρησίαν
 καὶ ἐκτελούντων ἐν πίστει τὴν ἀεισέβαστον μνήμην σου.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Δέσποινα, πρόσδεξαι...

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τὸν θεόσδοτον πλάνητα χριστοκήρυκα,
 διδασκαλίαις πανσόφοις
 τὴν ἀγνωσίαν λαοῦ
 διαλύσαντα καὶ γνῶσιν πρὸς σωτήριον
 καθοδηγήσαντα πολλοὺς

εύφημήσωμεν λαμπρῶς,
θεόπνευστον Χριστοφόρον,
βοῶντες· Ὅσιε πάτερ,
ἡμῖν ἰλέωσαι τὸν Ὑψιστον.

Θεοτοκίον. Χαῖρε, πύλη Κυρίου ἢ ἀδιόδευτος...

Ἀπόλυσις.

*

Ε Ν Τ Ω Ο Ρ Θ Ρ Ω

Μετὰ τὸν Ἑξάψαλμον τὸ Ἀπολυτίκιον, ὡς ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ, μετὰ δὲ τὴν α' Στιχολογίαν Κάθισμα.

Ἦχος α'. Τὸν τάφον Σου, Σωτήρ.

Δρυμῶνος ἀσκητὴν
Καλαβρύτων ἐκθύμως
τιμήσωμεν πιστοί,
θαυμαστὸν Χριστοφόρον,
ὡς πλάνητα κήρυκα
τῆς Χριστοῦ θείας πίστεως
καὶ ὁμότροπον
τῶν θεαυγῶν Ἀποστόλων,
ὑπομείναντα
ὑπερορίαν εἰς νήσους
Κυκλάδων γηθόμενον.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Βροτῶν καταφυγὴ
ἐν ταῖς ζάλαις τοῦ βίου,
ἐτοίμη ἀρωγὸς
ἐν ἀνάγκαις, ταχεῖα
ὑπάρχεις ἀντίληψις
καὶ θερμὸν παραμύθιον
τῶν ἐν θλίψεσι
καὶ συμφοραῖς, Θεοτόκε,

προστρεχόντων σοι
καὶ εὐλαβῶς ἐκζητούντων
σὴν χάριν καὶ εὐνοίαν.

Μετὰ τὴν β΄. Στιχολογίαν Κάθισμα.
Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ως ἴον πανεύοισμον
εὐωδιάζον ψυχὰς
ἐξήνθησας, Ὅσιε,
ἐν τοῖς ἐσχάτοις καιροῖς
καὶ μύρω τῶν λόγων σου
ἠϋφρανας, Χριστοφόρε,
τοὺς ἐν σκότει κειμένους
τῆς ἀγνωσίας, πάτερ,
καὶ δυσώδους κακίας,
ἡμᾶς ὁ δαδουχῶν σαῖς εὐχαῖς
πρὸς ἀφθαρτότητα.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Φωτὶ σῶν δεήσεων
ἡμᾶς σκοτίας παθῶν
ἐξάρπασον τάχιστα
καὶ πρὸς παμφώτους σκηνὰς
ὀδήγησον, Δέσποινα,
τῆς ἀρετῆς, Παρθένε,
ἀπαθείας πυξίον
καὶ παρθενίας κέρας,
Μῆτερ εὐλογημένη
Χριστοῦ, τοῦ δωρουμένου ἡμῖν
ἄμετρον ἔλεος.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον Κάθισμα. Ἦχος γ΄. Τὴν ὠραιότητα.

Αρμπούνων βλάστημα καὶ θεῖον κτίτορα
τῆς Θεομήτορος σεπτῆς Κοιμήσεως
Σκῆτεως μέλψωμεν φαιδρῶς, θειότατον Χριστοφόρον,
ὡς περιοδεύοντα πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον
κῆρυκα φρονήματος Ὁρθοδόξου διδάσκοντα

ἐν χρόνοις Βαυαρῶν καινοτόμοις πίστιν πατρῶαν παρρήσια.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὴν σκοτισθεῖσάν μου ψυχὴν καταύγασσον
φωτὶ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ Τόκου σου,
ἀγνή Παρθένε, Μαριάμ, ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων,
καὶ ἀχλὺν ἀπέλασον τῶν ἀπείρων πταισμάτων μου,
ὅπως εὖρω ἔλεος ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς Κρίσεως
καὶ πόθῳ ἀσιγήτως βοῶ σοι· Χαῖρε, ἡ Κεχαριτωμένη.

Τὸ α' Ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον.
Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου Αὐτοῦ.
Στίχος. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Εὐαγγέλιον· Ὁσιακόν (Λουκ. στ' 17 - 23).
Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ...
Ζήτηι τῇ Παρασκευῇ τῆς Β' Ἑβδομάδος.
Ὁ Ν' Ψαλμός.

Δόξα. Ταῖς τοῦ Σοῦ Ὁσίου, πρεσβείαις, Ἐλεῆμον,...
Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείας, Ἐλεῆμον....

Ἰδιόμελον. ᾠχος πλ. β'

Τὸν ἐλεούμενον καὶ ἐλεοῦντα
ἀκτῆμονα καὶ ἀφιλάργυρον διδάσκαλον,
ὡς ἀρετῆς θεμέλιον καὶ ὀσιότητος ἠθῶν πυξίον,
Χριστοφόρον, οἱ πιστοὶ ἐγκωμιάσωμεν οὕτω λέγοντες·
Ὁ ἐντολῇ θεία καταλιπὼν τὰ ἐγκόσμια
καὶ Ἀποστόλων ἀκολουθήσας τρίβοις,
δίδαξον τοὺς τιμῶντάς σε ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου
καὶ σῶσον ἐκ θανάτου σαῖς ἐντεύξεσι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν Σου....

Εἶτα ὁ Κανὼν τοῦ Ὁσίου, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς·

" Χριστοφόρον ὕμνῳ ,ὠμολογητὴν κήρυκα. Χ. "

ᾠδὴ α'. ᾠχος δ'. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Χριστοῦ τὴν ἀλήθειαν
τοῖς Χριστωνύμοις ἐκήρυξας,

δεινῶς τοῖς καθεύδουσιν
 ἐν ἀγνωσίας σκιᾷ
 ἄρτι, Ὅσιε
 στερρόφρον, Χριστοφόρε,
 Ἑλλάδος διδάσκαλε
 πανιερώτατε.

Ρεόντων ὑπέρτερε
 καὶ Ἀποστόλων ὁμόζηλε,
 διώξεις ὑπέμεινας
 καὶ ἐξορίαν πικρὰν
 διὰ ζῆλόν σου,
 θεόφρον Χριστοφόρε,
 καὶ διδασκαλίαν σου
 ψυχοσωτήριον.

Ιθύνας σὰ βήματα
 πρὸς μονοτρόπων τὸν σύλλογον
 Μεγάλου κατέλαβες
 Μονὴν Σπηλαίου, σεπτέ,
 καὶ ἀλλοίωσιν
 ἀρίστην, Χριστοφόρε,
 ὑπέστης τῇ χάριτι,
 πάτερ, τοῦ Πνεύματος.

Θεοτοκίον.

Σεμνότητος σκῆνωμα,
 εὐλογημένη Παντάνασσα,
 σοὺς δούλους ἀξίωσον
 σωφρόνως καὶ εὐσεβῶν
 βίον πρόσκαιρον
 διάγειν καὶ δικαίως
 τοὺς σὲ μακαρίζοντας,
 Θεογεννήτρια.

Ὡδὴ γ'. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.

Τὸν θεῖον βλαστὸν τῶν Καλαβρύτων,
 Ἀρμπούνων τὸ ἄνθος τὸ ἡδὺ

καὶ χώρας κρίνον Πέλοπος
νεόφυτον καὶ εὖοσμον
νῦν, Χριστοφόρον, μέλψωμεν
ὡς χριστοκήρυκα ἔνθεον.

Ὁδοῖς εὐθαρσῶς ἀκολουθήσας
σεπτῶν Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ
τὸ κράτος ἐμεγάλυνας
καὶ ἅπαντας ἐδίδαξας
ἐπίγνωσιν τὴν σφζουσαν,
ὦ Χριστοφόρε αἰοίδιμε.

Φωτὶ ηὔγασμένος Παρακλήτου
σκοτίαν ἐσκέδασας λαοῦ
τῆς ἀγνωσίας, Ὅσιε,
καὶ ἡμᾶρ ἐξανέτειλας
αὐτοῖς Θεοῦ τῆς γνώσεως,
ὦ Χριστοφόρε, φωτόλαμπρον.

Θεοτοκίον.

Οὐράνωσον φρόνημα σῶν δούλων
τῶν σοὶ προστρεχόντων, ἀγαθή,
ἐν κατωδύνοις πώσεσι
καὶ σῶσον τοὺς τιμῶντάς σε
ἐξ ἐπηρείας δαίμονος,
τοῦ παμβεβήλου ἀλάστορος.

Κάθισμα. ᾠχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ὡς ἀστὴρ κατηύγασας,
ὦ Χριστοφόρε,
σοῦ παμφώτοις φθέγμασι
καὶ διδαχῶν μαρμαρυγαῖς
τοὺς ἐν Ἑλλάδι καθεύδοντας
εἰς ἀγνωσίας
ζοφώδη σκοτόμαιναν.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἡ Χριστὸν κηύσασα
 ἀνερμηνεύτως,
 καὶ βροτοὺς λυτρώσασα
 φθορᾶς θανάτου, τὰς ψυχὰς
 τῶν οἰκετῶν σου ἐξάρπασον
 πυρὸς γεέννης,
 ἀγνή Μητροπάρθενε.

ᾠδὴ δ΄. Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ.

Ῥαντισμῶ τῶν πρεσβειῶν σου
 καθαγίασον ἅπαντας
 σὲ ὑμνολογοῦντας,
 πάτερ Χριστοφόρε, ὡς χεῖμαρρόν
 ἁγιασμοῦ τοῦ λαοῦ διὰ τῶν λόγων σου,
 ὀσιώτατε,
 καὶ σοῦ λαμπροῦ παραδείγματος.

Οἱ Μεσσήνιοι τιμῶσι,
 Τρικολῶνες, Ἀρκάδιοι,
 Λάκωνες, Ἀργεῖται,
 Ναυπλιεῖς καὶ Μάνης Χριστώνυμοι
 σὺν Ἀχαιοῖς, Χριστοφόρε, θείαν μνήμην σου,
 οὓς ἐδίδαξας
 καλὰ ψυχῶν καὶ συμφέροντα.

Νεαυγὲς Ἑλλάδος ἄστρον
 Βαυαρῶν ἐν τοῖς ἔτεσι
 τὴν Ὁρθοδοξίαν
 καὶ ὀρθοπραξίαν ἐδίδαξας
 χειμαζομένοις πιστοῖς, ὧνπερ θεόσδοτος,
 πάτερ, πέφηνας
 κατευθυντὴρ πρὸς εὐσέβειαν.

Θεοτοκίον.

Υπερεύχου οἰκετῶν σου
 σὲ ὑμνούντων ἀείποτε,
 Κεχαριτωμένη,

Μήτηρ τοῦ Ὑψίστου καὶ Τόκον σου
δοξολογούντων, ἀφράστως ὄν ἐκύησας
πρὸς κατάργησιν
τῆς αἰωνίου κολάσεως.

Ὡδὴ ε΄. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Μακάρων τοῖς ἵχνεσιν
ἀκολουθήσας, Ὅσιε,
διδασκάλων πλήθη Ἀνδριτσαίνης,
τῆς Τριφυλλίας
καὶ Ἀρκαδίας σοφῶς
κατηύθυνας πρὸς τὴν ἀρετὴν,
Χριστοφόρε, σέμνωμα
Ἀποστόλων θειότατον.

Νεόφωτον πύρσευμα
Ὁρθοδοξίας, ἅπαντας
τοὺς πιστοὺς ἐφώτισας σοῖς λόγοις
Πελοποννήσου
ἀκοῦσαι σὰς διδαχὰς
συρρέοντας, πάτερ, τὰς σεπτὰς
ἐξ ἀπλῶν χειλέων σου,
Χριστοφόρε θεόφιλε.

Ὡς θεῖος διδάσκαλος
σφοδρῶς κατεστιγμάτισας
τῆς ζωοκλοπῆς τὴν ἀμαρτίαν
καὶ τοῦ σαρκίου
καλλωπισμόν, ἀπαρχὴν
αὐτὸν λογιζόμενος δεινῆς,
Χριστοφόρε, πώσεως
θανασίμου νεότητος.

Θεοτοκίον.

Οὶ δῆμοι ἐκάστοτε
πιστῶν σε μακαρίζομεν,
Κεχαριτωμένη Θεοτόκε,
ὥσπερ αἰτίαν

τῆς σωτηρίας ἡμῶν
καὶ πάντων πιστῶν καταφυγὴν
βίου ἐν στενώσεσι
καὶ δειναῖς περιστάσεσι.

Ῥδὴ στ΄. Τὴν θεῖαν ταύτην.

Ματαίων πάντων ὑπέρτερος
ἐπώφθης, Χριστοφόρε, ἀκάματε
κῆρυξ τῆς χάριτος,
ὄν εὐλαβῶς ὑπεδέχοντο
ὡς Ἥλιον προφήτην
Ἀβίας σύλλογοι.

Οὶ εὐσεβεῖς ἠκολούθουν σοι
πανδήμως, Χριστοφόρε θεόσοφε,
εἰς Πελοπόννησον
καὶ ἠκροῶντο τῶν λόγων σου,
ἐνθέων διδαχῶν σου
καὶ κατηγήσεων.

Λαμπὰς ἐλέγχου νεόφωτε
ἀνόμων, Χριστοφόρε, ἐφώτισας
δῆμον Ὁρθόδοξον
καὶ διεσκέδασας ζόφωσιν
λαῶν δοκούντων ἄρχειν
διδασκαλίαις σου.

Θεοτοκίον.

Οὶ τῶν πιστῶν μακαρίζομεν
χοροὶ σε εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα,
Θεογεννήτρια,
τὴν διὰ Τόκου πανσέπτου σου
θεώσασαν τὸ γένος
ἡμῶν τὸ βρότειον.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ΄. Τῆ Ὑπερμάχῳ.

Τὸν ἀγαθόν, ἀπλοῦν, ἀκτήμονα, ἀνάργυρον

καὶ ἀμαθῆ ἱεροκήρυκα τιμήσωμεν,
Χριστοφόρον, Παπουλάκον τὸν κεκλημένον,
ὡς ἡθῶν τῶν Ὁρθοδόξων ὑψηλότερα
ἐξορίαν καὶ εἰρκτὴν καθυπομείναντα
πόθῳ κράζοντες· Χαίροις, πάτερ θεόληπτε.

Ὁ Οἶκος.

Ἄγγελοι διδαχάς σου
ἀπεθαύμασαν ἄρτι,
θεόφρον μοναχέ, Χριστοφόρε,
ὁ θεόπνους καὶ λαοφιλής,
εὐσεβῶν καρδίας ὁ δονῶν λόγοις σου
καὶ βίου παραδείγματι
ἀμέμπου σου· διὸ βοῶμεν·

Χαῖρε, ὁ γόνος τῶν Καλαβρύτων·
χαῖρε, τὸ κλέος χριστοκηρύκων.

Χαῖρε, Ὁρθοδόξων ἡθῶν ὁ διδάσκαλος·
χαῖρε, κακοφρόνων καὶ πλάνων ὁ ἔλεγχος.

Χαῖρε, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ·
χαῖρε, εὐχος καὶ κραταίωμα εὐσεβόφρονος λαοῦ.

Χαῖρε, ὁ διαπνέων Θείου Πνεύματος αὔραν·
χαῖρε, ὁ διαχέων χάριν τὴν οὐρανίαν.

Χαῖρε, Θεῷ ὁ ἄγαν εὐάρεστος·
χαῖρε, λαῷ πιστῷ ὁ παμφίλτατος.

Χαῖρε, πιστῶν διεγείρων καρδίας·
χαῖρε, εἰκῶν καθαρὰ εὐσεβείας·

Χαίροις, πάτερ θεόληπτε.

Καὶ ἀναγιγνώσκεται τὸ Μηνολόγιον τῆς ἡμέρας, ἥτοι τῆς 14^{ης} Ἰανουαρίου. Εἶτα λέγομεν·

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ Ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν,
Χριστοφόρου, τοῦ πίκλην Παπουλάκου, τοῦ πλάνητος κήρυκος
τῆς εὐσεβείας καὶ ὁμολογητοῦ τῆς πίστεως.

Στίχοι.

Χριστοῦ Χριστοφόρος ὀρθῶς δοξασίας Χριστωνύμοις ἐδίδαξεν ἀπλοῖς λόγοις.

Συναξάριον.

Ὁ Ὅσιος καὶ θεοφόρος πατήρ ἡμῶν Χριστοφόρος, τοῦπίκλην Παπουλάκος, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1770 ἐν τῇ κώμῃ τῶν Ἀρμπούνων παρὰ τοὺς δρυμοὺς τῆς τῶν Καλαβρύτων ἐπαρχίας. Φιλήσυχος, δίκαιος ἀνιδιοτελής, ἀκτήμων καὶ ἀπλοῦς ἤσκει τὸ ἔργον τοῦ κρεοπώλου ἄχρι τῆς ἡλικίας ἐτῶν ἐβδομήκοντα. Ὑπείκων θείῳ κελεύσματι τότε ἀφιέρωσεν ἑαυτὸν ὀλοσχερῶς τῷ Κυρίῳ καὶ ἰδίαις χερσὶ ἐδόμησε τὴν ὑπερθεν τῆς πατρώας αὐτοῦ κώμης Σκήτην τῇ Κοιμήσει τῆς Θεοτόκου. Διαπνεόμενος ὑπὸ γνησίου Ὁρθοδόξου φρονήματος καὶ μένων ἐδραῖος τῇ ἀκαινοτομήτῳ ἡμῶν πίστει ἤρχισε κηρύττων τὴν εὐσέβειαν καὶ περιοδεύων ἀνὰ τὰς κώμας καὶ τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου διδάσκων καὶ νοουθετῶν τοὺς ἐν ἀγνωσίας σκιᾷ κειμένους Ὁρθοδόξους. Οὐκ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ ἐδίδασκε καὶ ἐνέπνεε τὰ πλήθη τοῖς ἀπλοῖς αὐτοῦ λόγοις δεικνῦσι τὸ βάθος τοῦ αὐτοῦ πνευματικοῦ φρέατος. Φιλανθρώπως καὶ ὀσίως πολιτευσάμενος μόνην ράβδον φέρων ἐν χερσὶ καὶ τρίβωνα εὐτελέστατον ἀμφιασάμενος βήμασιν ἠκολούθησεν Ἀποστόλων ἀγάπην ὑφηγούμενος καὶ ἀπάτην στηλιτεύων τῆς καινοτόμου Βαυαροκρατίας. Κατηγορηθεὶς ὡς ἀγύρτης καὶ πλάνος ἀγογγύστως εἰρκτὴν ἐν Ῥίῳ καὶ ὑπερορίας ὑπέμεινεν ἐν Θήρᾳ καὶ Ἄνδρῃ, ὦνθα καὶ ἐν τῇ Μονῇ τῆς Παναχράντου ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τῶν δικαίων τῇ 18ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1861 λαβὼν ὁμολογητοῦ τῆς πίστεως στέφος ἀμαράντινον ἐκ χειρῶν Κυρίου.

Ταῖς αὐτοῦ ἀγίαις πρεσβείαις, Χριστέ, ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ῥοδὴ ζ'. Οὐκ ἐλάτρευσαν.

Γνωσὶν εὐληπτον
μεταδιδούς τοῖς πλήθεσιν
ἀπλοῖς σου φθέγμασι
τὴν σωστικὴν ἀληθῶς
προσείλκυες ἅπαντας

πρὸς τὴν εὐσέβειαν,
 ἥς διδάσκαλος
 ἐδείχθης θεοδίδακτος,
 Χριστοφόρε Παπουλάκε.

ὁ **Ἡ**μήγουρις
 τῶν Ὁρθοδόξων μέλπει σε
 ὡς χριστοκήρυκα
 ὀρθοφρονοῦντα, σεπτὲ
 τῆς πίστεως πρόμαχε,
 διδασκαλίᾳ σου
 ὁ τοὺς ἄρχοντας
 τοὺς καινοτόμους, Ὅσιε
 Χριστοφόρε, στηλιτεύσας.

Τὸν δυνάμενον
 ἐγεῖραι πρὸς εὐσέβειαν
 λαὸν καθεύδοντα
 ἀπλῶν αὐτοῦ διδαχῶν
 τῇ ράβδῳ τιμήσωμεν,
 Πελοποννήσιον
 ἄνδρα ἔνθεον
 ὡς νέον ἰσαπόστολον,
 Χριστοφόρον Παπουλάκον.

Θεοτοκίον.

Ἡδυφθόγγοις σε
 τιμῶμεν μελωδήμασι,
 Θεογεννήτρια,
 τὴν συμπαθῆ ἄρωγὸν
 ἡμῶν καὶ κραταίωμα
 ἐν βίου κλύδωσι
 καὶ ἀστείρευτον
 χειμάρρουν θείας χάριτος,
 ὑπερύμνητε Παρθένε.

ᾠδὴ η΄. Παῖδας εὐαγεῖς.

Νέον, Χριστοφόρε, ἀληθείας

θησαύρισμα καὶ πολύτιμον ὠραΐσμα
 εὐσεβείας πέφηνας,
 Καλαβρύτων βλάστημα,
 κηρύκων θείων σέμνωμα
 καὶ ἰσοστάσιε
 πανσόφων τοῦ Χριστοῦ Ἀποστόλων,
 λόγοις ὁ φαιδρύνας
 Αὐτοῦ τὴν Ἐκκλησίαν.

Κῆρυξ, Χριστοφόρε, τῆς ἀγάπης,
 Κοσμᾶς ὡσπερ ἄλλος πόθῳ περιώδευσας
 πᾶσαν Πελοπόννησον,
 Παπουλᾶκε ἔνθεε,
 διδάσκων τὴν ἀλήθειαν,
 διώκων ζόφωσιν,
 ἐγείρων συνειδήσεις καὶ δρόμον
 σωτηρίας πᾶσι
 δεικνύων διδαχαῖς σου.

Ἦσχυνας ἐν Βαυαροκρατίᾳ
 τοὺς προύχοντας καινοτόμους πολιτεία σου
 ἀκραιφνεῖ καὶ λόγοις σου
 Ὁρθοδόξοις, Ὅσιε,
 καὶ Ὁρθοδόξου πίστεως
 ἡγείρας τρόπαιον,
 θεόφρον Χριστοφόρε, ὁ χάριν
 πάσης προφητείας
 εἰδῶς Θεοῦ δυνάμει.

Θεοτοκίον.

Ῥεῖθρον συμπαθείας Χριστωνύμων
 ἀκένωτον, Θεοτόκε Μητροπάρθενε,
 σοῦ Υἱοῦ κατάπεμψον
 οἰκτιρμοὺς καὶ ἔλεος
 τὸ ἄμετρον τοῖς μέλπουσι
 τὰ μεγαλεῖά σου
 καὶ σπεύδουσι τῇ σῇ προστασίᾳ

καὶ φρουρᾶ καὶ σκέπη
ἐν ζάλαις ταῖς τοῦ βίου.

Ὡδὴ θ΄. Ἄπας γηγενής.

Ὑμνοὶς σε λαμπροῖς
ἀεὶ μεγαλύνομεν
τὸν ἰσαπόστολον,
πλήθη νοθετήσαντα
Πελοποννήσου
καὶ κατευθύναντα
αὐτὰ πρὸς γνῶσιν ἔνθεον
ἐκθύμως κράζοντες·
Χριστοφόρε,
δίδαξον ἰκέτας σου
τὰ σεπτὰ τοῦ Ὑψίστου ἐντάλματα.

Καύχημα παιδρὸν
Χριστοῦ θείας πίστεως
καὶ ἀγαλλίαμα,
Χριστοφόρε Ὅσιε,
Ὁρθοδοξίας,
διαπρυσίῳ σου
φωνῇ τὰ ὦτα ἠϋφρανας
τῶν προσιόντων σοι
καὶ καρδίας
ἠδυνας γλυκύτητι
διδαχῶν σωστικῶν σου, θεόφθογγε.

Γῆρας παριδῶν
βαθὸ ἐπωμάδιον
ζυγὸν ἀνέλαβες
φωτισμοῦ συστήματος
σῶν ὁμοδόξων,
ἱεραπόστολε,
καὶ πᾶσαν περιώδευσας
τὴν Πελοπόννησον
καὶ τὰς νήσους
τῶν Κυκλάδων, ἔνθεε

Χριστοφόρε, κηρύττων ευσέβειαν.

Θεοτοκίον.

Χάριτος Θεοῦ,
ταμεῖον ἀσύλητον,
Κυρία Δέσποινα,
ρεῖθρον ἀγιότητος
καὶ συμπαθείας
καμνόντων πέλαγος,
εὐλόγει καὶ ἀγιάζε
τοὺς σοὶ προστρέχοντας
καθ' ἐκάστην
καὶ λαμπρῶς δοξάζοντας
σὸν Υἱὸν καὶ Θεοῦ Λόγον πάνσεπτον.

Ἐξαποστειλᾶριον. Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Διδάσκαλον ἀπλούστατον
καὶ κήρυκα θεόσοφον
τῆς εὐσεβείας ἐν χρόνοις
ἐσχάτοις μέλψωμεν ὕμνοις
ἐργάτην ὡς ἀκάματον
ἀγροῦ Χριστοῦ κραυγάζοντες·
Χαῖρε, ὀρθοῦ φρονήματος
λαμπτήρ καὶ φῶς ἀληθείας,
θεοειδὲς Χριστοφόρε.

Θεοτοκίον.

Θεογεννητορ Δέσποινα,
χαρᾶς μερόπων πρόξενε,
ἢ ἀκλινῶς εὐλογοῦσα
καὶ ἀγιάζουσα δήμους
τῶν χοϊκῶν, ἐπόπτευε
τοὺς ὕμνοις σε γεραίροντας
καὶ πόθῳ τὸν πανίερον
δοξολογοῦντας Υἱὸν σου
εἰς τοὺς αἰῶνας αἰώνων.

Εἰς τοὺς Αἴνους ἰστώμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ'. Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος!

Πάτερ Χριστοφόρε, Ὅσιε,
 τῶν Ἀποστόλων Χριστοῦ
 μιμητῆς καὶ ὁμόζηλος
 πεφηνῶς ἐν ἔτεσι
 τοῖς ἐσχάτοις ἐδίδαξας
 τὸν ἐν σκοτίᾳ
 λαὸν καθεύδοντα
 τῆς ἀγνωσίας
 καὶ καθωδήγησας
 πρὸς γνῶσιν ἔνθεον
 καὶ ἀγάπης πλήρωμα
 ἀκροατὰς
 εὐσεβεῖς τῶν λόγων σου,
 θεοφορούμενε.

Γόνε Καλαβρύτων πάνσεπτε,
 Πελοποννήσου, Χριστοῦ
 ἀμπελῶνος ἀκάματος
 ὡς ἔργατης ἡδιστον
 νέκταρ ἔδωκας ἅπασι
 πιεῖν τοῖς δήμοις
 τῶν προστρεχόντων σοι
 χρηστοηθείας,
 ὀρθοῦ φρονήματος
 καὶ ἀγαπήσεως,
 Χριστοφόρε Ὅσιε,
 ὁ ἐν τῷ σῶ
 γήρᾳ ἐργασάμενος
 καθάπερ ἔφηβος.

Σκεῦος εὐσεβείας πάγχρυσον,
 κῆρυξ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ
 ἐντολῶν διαπρύσιε,
 πᾶσαν Πελοπόννησον
 νουθετῶν περιώδευσας

καὶ τὰς Κυκλάδας
 νήσους, αἰοῖδιμε,
 ὁ ὑπομείνας
 εἰρκτὴν κατώδυνον
 διὰ τῆς πίστεως
 τὰς ἀρχάς σου, ἔνθεε,
 καὶ ζοφερὰν
 ἐξορίαν, βίον σου
 ἐν ἧ̄ ἐτέλεσας.

Μάνδραν Ἥλιου ἡγίαςας
 Προφήτου, πάτερ σεπτέ,
 ἐν τῇ Θήρᾳ δακρύων σου
 ὡσπερ ὑπερόριος,
 Χριστοφόρε, τοῖς χεύμασι
 καὶ Παναχράντου
 Μονὴν περίκλυστον
 ἐν νήσῳ Ἄνδρω,
 ἐν ἧ̄ παρέδωκας
 πνεῦμά σου, Ὅσιε,
 τῷ εὐσπλάγχνῳ Κτίσαντι
 εἰρηνικῶς,
 Παπουλάκε, σκήνωμα
 ὀρθοῦ φρονήματος.

Δόξα. Ἦχος πλ. α'.

Τοῦ θεόθεν σοφισθέντος κήρυκος τῆς εὐσεβείας,
 ὄντως ἀμαθοῦς καὶ ἀμοίρου θύραθεν παιδείας,
 Χριστοφόρου τοῦ ὁμολογητοῦ, τὴν μνήμην καταστέψωμεν
 ᾄσμασι
 καὶ ἐν εὐλαβείᾳ αὐτῷ εἴπωμεν·
 Πελοποννήσου διδάσκαλε, ὁ νουθετήσας Ἑλλάδος τὰ πλήθη
 λόγοις σου ψυχοτρόφοις
 σόφισον καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀσόφους
 καλῶς καὶ θεαρέστως πολιτεύεσθαι
 καὶ σῶσον ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε Παρθένε,...

Δοξολογία Μεγάλη καὶ 'Απόλυσις.

Ε Ν Τ Η Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοὶ καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ὁσίου ἡ γ' καὶ ἡ στ' ᾠδή.

Ἀπόστολος· πρὸς Γαλάτας. (Κεφ. ε' 22 - στ' 2).

Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστι, χαρά,...

Ζήτει τῷ Σαββάτῳ τῆς ΚΖ' Ἑβδομάδος.

Εὐαγγέλιον· κατὰ Λουκᾶν. (Κεφ. ιγ' 17 - 23).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ...

Ζήτει τῇ Πέμπτῃ τῆς Δ' Ἑβδομάδος.

Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις, ὁ φωτίσας τοὺς ἐν σκιᾷ
ἀγνωσίας ὄντας,
Χριστοφόρε, πάτερ ἡμῶν,
ἐν Πελοποννήσῳ
καὶ νήσοις τῶν Κυκλάδων
πεπαρρησιασμένων
λόγων ἀκτίσί σου.

Ἕτερον.

Χαίροις, τῶν Ἀρμπούνων νεοθαλές
βλάστημα καὶ Μάνης
πάσης λύχνε νεοφεγγές,
χαίροις, Χριστοφόρε,
τούπικλην Παπουλάκε,
λαοῦ ἐζοφωμένου
σέλας αἰείφωτον.

Δίστιχον.

**Κήρυκα ἦθους, ἀπλοῦν Χριστοφόρον,
Νεκταρίου χάριν ἦσε Χαραλάμπης.**

Τ Ε Λ Ο Σ
Κ Α Ι Δ Ο Ξ Α
Τ Ω Μ Ο Ν Ω Α Λ Η Θ Ι Ν Ω
Θ Ε Ω Η Μ Ω Ν

Άριθμ. Καταλ. Α 489 / 2-6-09

Π. Νεκτάριος 6970147033

Ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος, ὁ Παπουλάκος,
ὁ πλανώμενος κήρυκας τῆς εὐσεβείας.
Ἡ μνήμη του τιμᾶται στίς 18 Ἰανουαρίου.

Ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος ὑπῆρξε ἕνας σύγχρονος ἱεραπόστολος ἕνας κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀγάπης μὲ ἀδούλωτο φρόνημα, ποὺ ἐπανελάμβανε τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ Σειραχίδη: «Ἐως θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ» (Σοφ. Σειρ. δ' 28). Ἦταν ἕνας πνευματικὸς ἐπαναστάτης, ποὺ συμμετεῖχε στὴ μεγάλη προετοιμασία τοῦ γένους γιὰ τὴν ἀποτίναξη τῆς μακρόχρονης Ὀθωμανικῆς τυραννίας καὶ στὴ συνέχεια ἀντέδρασε ἔντονα τόσο στίς ἐπιδράσεις τῆς βουαρκοκρατίας στὸ ἑλληνορθόδοξο πνεῦμα καὶ στὸν πατροπαράδοτο τρόπο ζωῆς, ὅσο καὶ ἰνάντια στὸν ἀγνωστικισμὸ καὶ στὴν ἐκκοσμίκευση, μάλιστα οἱ ὁποῖες μέχρι καὶ σήμερα ἀπειλοῦν νὰ ἀλλοιώσουν τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεώς μας.

Ὁ ἐνάρετος, λαοσέβαστος ἱεροκήρυκας, ἀσκητικώτατος, ἀγαθός, προφητόφθεγγτος, θαυματουργὸς ἐρημίτης Χριστοφόρος, ὁ γνωστὸς σὲ ὅλους Παπουλάκος, ὅπως καὶ ἄλλα θεοφώτιστα πνεύματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ Κοσμᾶς Φλαμιᾶτος, ὁ Μεγαλοσπηλαιώτης Ἰγνάτιος Λαμπρόπουλος, μὲ τοὺς ὁποῖους ἴδρυσε στὴν Πάτρα τὴ Φιλορθόδοξη Ἐταιρεία, ἀλλὰ καὶ οἱ στερεοὶ στὴν παράδοση Κολλυβάδες Πατέρες, διέγνωσαν τὸν ἄμεσο κίνδυνο ποὺ διέτρεχε τὸ Ὁρθόδοξο Γένος τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς κρατοῦντες νεωτεριστὲς καὶ τὸν ὕπουλο ἐχθρὸ τῆς ἀγνωσίας τῆς εὐαγγελικῆς ἀλήθειας. Ὁ Παπουλάκος διέγνωσε τὴν καλπάζουσα ἀσθένεια καὶ πρότεινε πνευματικὰ φάρμακα κατάλληλα γιὰ τὴν ἀνάληψη καὶ θεραπεία τοῦ χειμαζόμενου Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ τῆς Πελοποννήσου,

τῆς Ἀττικῆς καὶ τῶν νησιῶν, στὰ ὁποῖα εἶτε δίδαξε τὸ λόγο τῆς σωτηρίας εἶτε παρέμεινε ἐξόριστος, μετὰ τὴ δῖωξή του γιὰ τὸ αὐστηρὸ ἐλεγκτικὸ του κήρυγμα ποὺ στιγμάτιζε τοὺς «δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν» (Μαρκ. ι' 42), τοὺς ἐνδόξους τῆς γῆς.

Σήμερα, στὴ σύγχυση ποὺ ἔχει ἐπιφέρει ἡ παγκοσμιοποίηση, τὸ ὑποκατάστατο τῆς τότε Βαυαροκρατίας, ἡ χαλάρωση τῶν ἠθῶν καὶ τὸ κοσμικὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀνάδειξη τῆς προσωπικότητος τοῦ Ὁσίου Χριστοφόρου κρίνεται ἐπιβεβλημένη καὶ πράξη ἀναγκαία, γιὰ τὴ συγκράτηση τοῦ συγχυσμένου Ὁρθοδόξου ποιμνίου. Ἡ προσφορὰ τοῦ Παπουλάκου δὲν πρέπει νὰ μοιάζει πολὺ μακρινὴ καὶ ἀχνή, ἴσως καὶ ἀκατανόητη. Εἶναι διαχρονικὴ καὶ πάντα ἐπίκαιρη· πάντα ἀξιομίμητη. Σήμερα, δυστυχῶς, ἔχουμε καταντήσει μιὰ ἀποικία τῶν μεγάλων δυνάμεων χωρὶς ἱστορικὲς μνῆμες καὶ χωρὶς σωστὸ προσανατολισμό. Οἱ νεωτεριστὲς κατάφεραν νὰ ἰσοπεδώσουν ὅσα ἄφησαν ὄρθια οἱ ὕπουλοι καὶ βάρβαροι κατακτητὲς μας.

Ὁ Ὁσιος Χριστοφόρος, ὁ ἐπονομαζόμενος Παναγιωτόπουλος, ὁ γνωστὸς σὲ ὅλους μας Παπουλάκος, γεννήθηκε τὸ ἔτος 1770 στὸ χωριὸ τῶν Ἀρμπούνων, μέσα στοὺς ὄρεινους ὄγκους καὶ τοὺς ὀλόδροσους δρυμοὺς τῆς ἐπαρχίας τῶν Καλαβρύτων. Ἦταν ἄνδρας φιλήσυχος, δίκαιος, ἀνιδιοτελής, ἀκτήμων, ἀπλούστατος στοὺς τρόπους καὶ πολὺ ἐλεήμων. Ἀσκοῦσε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κρεοπώλου μέχρι τὰ ἐβδομήντα χρόνια του. Τότε τὸν ἐπισκίασε ὀλοκληρωτικὰ ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τοῦ ἐπέφερε τὴν καλὴ ἀλλοίωση. Τότε ἀξιώθηκε νὰ ζήσει τὴν προσωπικὴ του Πεντηκοστὴ καὶ ἀπὸ ἀγράμματος νὰ γίνῃ «σκεῦος ἐκλογῆς» (Πράξ. θ' 15), καὶ ὁμότροπος τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Ὑπακούοντας σὲ κάποιο θεϊκὸ κέλευσμα ἀφιέρωσε τὸν ἑαυτό του ὀλοσχερῶς στὸν Κύριο καί, ἀφοῦ ἐντάχθηκε στὶς τάξεις τῶν μοναχῶν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, μὲ προσωπικὸ μόχθο καὶ ἔξοδα ἔκτισε τὴ Σκήτη τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, λίγο πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ του, τὰ Ἄρμπουνα. Διαπνεόμενος ἀπὸ γνήσιο Ὁρθόδοξο φρόνημα καὶ σταθερότητα στὴν ἀκαινοτόμητη πίστη μας ἄρχισε νὰ κηρύττει τὴν εὐσέβεια καὶ νὰ περιοδεύει τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριὰ τῆς Πελοποννήσου διδάσκοντας καὶ νουθετώντας τὸ λαὸ ποὺ βρισκόταν στὴ σκιά

τοῦ ἀγνωστικισμοῦ ὡς περιπλανώμενος ἱεροκήρυκας ὁ Παπουλάκος δὲν εἶχε «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνη» (Ματθ. 9' 20), ὅπως ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς καὶ δίδασκε καὶ ἐνέπνεε τὰ πλήθη μὲ ἀπλὰ λόγια, πού, ὅμως, ἀποδείκνυαν τὸ βάθος τοῦ πνευματικοῦ του φρέατος. Οἱ διδασκὰς του ἔρριχναν βάλσαμο στὶς τραυματισμένες ψυχὲς τῶν Χριστιανῶν, ἔγιναν ἐλπίδα στοὺς ἀπελπισμένους καὶ ταλαιπωρημένους Ἕλληνες τῶν νότιων περιοχῶν τῆς πατρίδος μας, ἔγιναν ἐπαναστατικὸ φλόμπουρο κατὰ τῆς ἀδικίας, τῆς κλοπῆς, τῆς παραμονῆς στὴν ἐφάμαρτη ζωὴ, στὸ βοῦρκο τῆς ἀγνωσίας καὶ τῆς ὑπονομεύσεως τῶν ἀρχῶν τῆς παραδόσεώς μας. Μὲ τὰ κηρύγματά του μεταμόρφωσε τὶς ἄμορφες μάζες σὲ εἰκόνες Θεοῦ, μὲ ἐπικράτηση τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς συγχωρητικότητος, καὶ τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς πρὸς κάθε χειμαζόμενο καὶ πάσχοντα. Ὑπῆρξε φιλόανθρωπος καὶ γνήσιος τηρητὴς τῶν εὐαγγελικῶν ἐνταλμάτων. Ἐχοντας μοναδική του περιουσία τὸ ραβδί του καὶ τὸ εὐτελέστατο ράσο του περιόδευε τὴν ὑπαιθρο χώρα, αὐτὴ πού στὸ ἄκουσμα τῆς ἐλεύσεως του ξεσηκωνόταν ἀπὸ ἐνθουσιασμό καὶ τοῦ ἐτοίμαζε πρωτοφανῆ ὑποδοχὴ. Τὸ πλῆθος τὸν ἀποθέωνε ψάλλοντας τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» καὶ ἀγγόγυστα παρέμενε κοντὰ του ὧρες πολλὲς ἀκούγοντας τὰ λόγια του, πού σὰν λόγια Σειρήνων τὸν μαγνήτιζαν στὶς εὐαγγελικὲς ἀλήθειες. Ἡ Καλαμάτα δονήθηκε ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Ἡ Μάνη τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν προστάτευσε ἀπὸ τὶς διώξεις τῶν ἰσχυρῶν καὶ τὴν προδοσία τῶν νέων Ἰσκαριωτῶν. Τὸ κίνημα τοῦ Παπουλάκου ἔμεινε στὴν ἱστορία σὰν κίνημα καρδιάς, σὰν κίνημα λαϊκὸ γιὰ πνευματικὴ ἀνακαίνιση, γιὰ προσδοκία ὄχι γηίνων ἀπολαύσεων, ἀλλὰ αἰωνίων. Καὶ ὅπως ὁ Χριστός μας δὲν μποροῦσε καὶ αὐτὸς παρὰ νὰ φυλακισθεῖ καὶ νὰ ὑποφέρει βαδίζοντας τὰ βήματά του. Οἱ ὑγρὲς καὶ ἀνήλιες φυλακὲς τοῦ Ρίου κράτησαν ἔνοικό τους γιὰ ἀρκετοὺς μῆνες τὸν Ὅσιο Χριστοφόρο μὲ τὴν κατηγορία τοῦ ἀγύρτη καὶ λαοπλάνου. Ἡ μεταφορὰ του ὕστερα στὴν Ἀθήνα γιὰ δίκην ἔγινε προσκύνημα. Κληρὸς καὶ λαὸς ὑποκλίνονταν στὸν νέο ἰσαπόστολο καὶ ἀπ' ὅπου περνοῦσε τὸν ὑποδέχονταν μὲ κλάμματα καὶ δεήσεις. Ἡ λαϊκὴ αὐτὴ ὑποστήριξη τοῦ Παπουλάκου ἐξανάγκασε τὸ κράτος νὰ ἀποφύγει τὴ δίκην. Τὸν ἐξορίσαν στὸ Μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία στὴ Σαντορίνη, ὅπου συνδέθηκε μὲ τὸν ἐπίσης

ἐξόριστο Κολλυβᾶ Σκιαθίτη Ἅγιο, Διονύσιο τὸν Ἐπιφανιάδη. Καὶ ἐδῶ ὅμως δὲν ἔπαυσε τὴν κηρυκτικὴ του δράση με ἀποτέλεσμα νὰ τὸν στείλουν ἀλλοῦ ἐξορία καὶ μάλιστα τὸ Μοναστήρι τῆς Παναχράντου, στὴν Ἄνδρο. Ὁ λαὸς τὸ ἔμαθε καὶ ἡ Ἄνδρος ἔγινε προσκύνημα πανορθόδοξο. Τὸ σιδερόφρακτο κελλί του ἀναδείχθηκε τόπος ἐνισχύσεως καὶ ἀγιασμοῦ τῶν ἀγωνιστῶν προσκυνητῶν, ποὺ ζητοῦσαν γιὰ εὐλογία ἀποτμήματα ἀπὸ τὸ ράσο του. Στὸ κελλί αὐτὸ κοιμήθηκε στὶς 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1861, γιὰ νὰ μεταδημοτεύσει στὴν ἄνω πόλη, στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Λίγο πρὶν κοιμηθεῖ ὁ φρουρός του ἔσπευσε νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμη ἀπὸ τὸν Ὅσιο καὶ τὴν εὐλογία του γιὰ νὰ ντυθεῖ τὸ μοναχικὸ σχῆμα, ἀφοῦ πίστευε ὅτι κάτω ἀπὸ τὴν κατάλευκη γενειάδα του ξεπηδοῦσε τὸ φῶς τῆς πραγματικῆς πίστεως, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ποὺ φώτιζε κάθε ἄνθρωπο τῆς δυσχείμερης γιὰ τὸ ἔθνος μας ἐποχῆς του. Τὸν συνόδευε τὸ στεφάνι τοῦ ὁμολογητοῦ, ποὺ ἐπάξια τοῦ δόθηκε ἀπὸ τὸν ἀγωνοθέτη καὶ στεφοδότη Ἰησοῦ μας, Αὐτὸν ποὺ τὸν ἀξίωσε νὰ θαυματοουργεῖ τόσο ὅσο ζοῦσε, ὅσο καὶ μετὰ τὴν ὀσιακὴ του κοίμησι.

**Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιος,
Μέγας Ὑμνογράφος τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας**

Ἀριθμ. Καταλ. Σ 152 /26-6-09

Ὁρθοδοξία ἀγωνιζομένη

Ἐ **Ἡ**κκλησία πολεμουμένη νικ'Ο .ᾶ θρίαμβος καὶ ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν οἱ διωγμοὶ καὶ τὰ μαρτύρια. Στὶς κατακόμβες ἡ Ἐκκλησία ἔστησε τρόπαιο νίκης, ἔκτισε τοὺς ἱεροὺς βωμοὺς πάνω στοὺς ὁποίους ἀνὰ τοὺς αἰῶνες μελίζεται καὶ δὲν διαιρεῖται, ἐσθίεται καὶ δὲν δαπανᾶται Ἀ» ὁμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου». Τοὺς πολέμους καὶ τὶς διώξεις ποὺ ὑπέστη ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὶς ἀπαριθμήσει,

γιατί αυτή ως θεοίδρυτος οργανισμός από την ίδρυσή της μέχρι τις ημέρες μας δέχεται τὰ βέλη τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, ποὺ ζητοῦν τὰ τὴν κατασπαράξουν. Μὲ διαφορετικὲς μορφὲς κάθε φορὰ ὁ μισόκαλος ἐπιτίθεται, «ὡς λέων ὠρούμενος ζητῶν τίνα καταπίει» ¹, ἀλλὰ δὲν γνωρίζει ὁ ταλαίπωρος ὅτι πάντοτε ὁ Χριστὸς νικῶ, ἡ Χριστὸς θριαμβεύει, ἀφοῦ εἶναι ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου, «τὸ φῶς τοῦ κόσμου» ², «ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις» ³, «ἡ ὁδός», καὶ ἡ μόνη «ἀλήθεια» ⁴. Σήμερον ὁ μισόκαλος πολεμᾷ τὴν Ἐκκλησία μὲ τὶς αἱρέσεις, μὲ τὴν ἐκκοσμίκευση, τὴν ἀναζήτηση τοῦ χρήματος, τὴν ἀπόκτηση περιουσιακῶν στοιχείων, τὴν ἀκριβὴ διασκέδαση, τὸν ἀνέμελο τουρισμό, ποὺ προβάλλει περισσότερο ἀπὸ τὰ ἀξιοθέατα, τὶς τρυφηλὲς ἀπολαύσεις, τὴν πολυφαγία, τὴν ἄκρατη οἰνοποσία καὶ ποτοποσία, τὶς κάθε εἴδους σωματικὲς ἡδονές, ποὺ ἔχουν ἔμβλημά τους τὴν ἀποστροφή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴ ρήση: «φάγωμεν, πῖωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν»⁵. Πολεμᾶται ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν προβολὴ τῆς χλιδατῆς ζωῆς, τοῦ εὐκόλου πλουτισμοῦ, τῶν ἀνέσεων, τοῦ διαφημισμένου ἀνθρωπισμοῦ καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ μακρινοὺς λαούς, ἐνῶ παραβλέπεται ὁ πλησίον μας, τὸν ὁποῖον ἀφήνουμε νὰ ὑποφέρει καὶ παραμένουμε ἀδρανεῖς στὶς ἐκκλήσεις του, ποὺ μᾶς κοιτάζει καὶ μᾶς φωνάζει μαζὶ μὲ τὸν παράλυτο τῆς Βηθεσδ'Α» ἀνθρωπον οὐκ ἔχω» ⁶. Πολεμᾶται ἀπὸ τὸν ξενόφερτο τρόπο ζωῆς μὲ τὰ ἐκκοφαντικὰ ἀκούσματα, μὲ τὰ ναρκωτικά, μὲ τὸ Internet, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ἀχίλλειο πτέρνα τοῦ πολιτισμοῦ, ὑπὸ τὴν ὁποία εἰσάγεται στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ὁ θάνατος, στὰ μέλη της ποὺ

¹ Α' Πέτρο. ε' 8.

² Ματθ. ε' 14.

³ Ἰωάν. ια' 25.

⁴ Ἰωάν. ιδ' 6.

⁵ Α' Κορ. ιε' 32.

⁶ Ἰωάν. ε' 7.

λησμόνησαν τὴν ἐντολὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἔθνῶν «Στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις» ⁷. Δούρειος ὄμως ἵππος, ἐχθρὸς ποὺ ἐλλοχεύει μέσα στὴν Ἐκκλησία, ἐχθρὸς ποὺ ὕπουλα προσπαθεῖ νὰ ἀφανίσει τὴν Ὁρθοδοξία εἶναι καὶ ὁ οἰκουμενισμὸς, ποὺ ἐπινοεῖται διαφόρους τρόπους γιὰ νὰ μᾶς ρίξει στὴ δηλητηριώδη ἀγκάλη τῶν ἀζυμιτῶν, ποὺ προβάλλοντας τὸ πρωτεῖο καὶ τὸ ἀλάθητο τοῦ Πάπα καὶ μὲ τὴν οὐνία καὶ τὴν οἰκονομικὴ ἰσχὺ ποὺ αὐτὸς διαθέτει σὰν ὀδοστρωτήρας ἀφανίζει ὅσους βρίσκονται στὸ δρόμο του. Εὐλογημένη Ὁρθοδοξία στάσου, «Ἔως θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ Σοῦ» ⁸.

Στοὺς τελευταίους αἰῶνες οἱ ἀγῶνες τῶν Ὁρθοδόξων δὲν ὑπῆρξαν οὔτε λιγότεροι οὔτε πιὸ ἐπουσιώδεις ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τῶν πρώτων αἰώνων. «Ζῆ Κύριος ὁ Θεός» ⁹ καὶ ἀπὸ πέτρες μπορεῖ νὰ ἀναστήσει προφήτες ¹⁰, νὰ κατευθύνουν τὸ λαό του πρὸς τὴ σωτηρία. Δύο μεγάλα κινήματα ἀναπτύχθηκαν τὸ δέκατο ὄγδοο καὶ τὸ δέκατο ἕνατο αἰῶνα στὸν Ἑλλαδικὸ Ὁρθόδοξο χῶρο. Δυὸ κινήματα ποὺ ξεσήκωσαν τὸ λαό, τὸν δίδαξαν, τὸ νουθέτησαν, τοῦ ἔδειξαν τὸν δρόμο τῆς παραδόσεως, τῆς εὐσεβείας, τῆς σωτηρίας. Τὸ ἕνα ἦταν τὸ κίνημα τῶν Κολλυβάδων ποὺ ξέσπασε στὰ μισὰ τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος καὶ τὸ δεύτερο τὸ κίνημα τοῦ Παπουλάκου, ποὺ γεννήθηκε μὲν λίγο μετὰ τὸ ξεκίνημα τοῦ κινήματος τῶν Κολλυβάδων, ἢ δράση του, ὅμως, στὰ δυσμὰ τοῦ βίου του, ξεκίνησε περίπου ἕνα αἰῶνα μετὰ. Τὸ κίνημα τῶν Κολλυβάδων ξεκίνησε στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ μέσω τῶν Ἑλληνικῶν νησιῶν, Σκιάθου, Χίου Πάτμου, Πάρου, Ἰκαρίας, Ὑδρας, Σάμου καὶ ἄλλων ἐπεκτάθηκε ὄχι μόνο στὸν Ὁρθόδοξο Ἑλλαδικὸ χῶρο, ἀλλὰ καὶ στὶς Ὁρθόδοξες χῶρες

⁷ Β' Θεσ. β' 15.

⁸ Σοφ. Σειρ. δ' 28.

⁹ Βασ. Γ' ιζ' 2.

¹⁰ Μακκαβ. δ' 46.

τοῦ βορρᾶ μέσω τοῦ Ὁσίου Παΐσιου τοῦ Βελιτσόφσκυ ¹¹. Τὸ κίνημα τῶν «Κολλυβάδων» μὲ πρωτεργάτες τούς: Μακάριο, Ἀρχιεπίσκοπο Κορίνθου, Νικόδημο Ἀγιορείτη, Ἀθανάσιο Πάριο, Νικηφόρο καὶ Νήφωνα, τοὺς Χίους, τὸ Σκιαθίτη Διονύσιο Ἐπιφανιάδη, τὸν Κύριλλο τον Παπαδόπουλο, καὶ πλῆθος ἄλλων Ἀγίων καὶ ἀφανῶν ἀγωνιστῶν πατέρων, ἦταν μιᾷ ἀγιῆς ἀντίδραση τῶν Ἀγιορειτῶν καὶ ὄχι μόνο Πατέρων ἐναντία στὶς ἐπιδράσεις τῆς φράγκικης θεολογίας στὸν Ὁρθόδοξο τρόπο ζωῆς, καὶ ἐναντία στὴν ἐκκοσμίκευση, ὃ ἠποία καὶ σήμερα ἀπειλεῖ νὰ ἀλλοιώσει τὸ πνεῦμα τοῦ Ὁρθόδοξου μοναχισμοῦ καὶ γενικότερα τὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση.

Οἱ Κολλυβάδες Πατέρες ἦσαν αὐτοὶ ποὺ διέγνωσαν τὸν ἄμεσο κίνδυνο ποὺ διέτρεχε τὸ Ὁρθόδοξο Γένος τῶν Ἑλλήνων, ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς κατακτητὲς-τυράννους, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τοὺς ψυχοκτόνους αἰρετικούς καὶ τοὺς διαφωτιστές-νεωτεριστὲς τῆς Ἑσπερίας. Διέγνωσαν τὴν καλπάζουσα ἀσθένεια καὶ πρότειναν φάρμακα κατάλληλα, ὅπως τὴν ἐπιστροφή στὴν ἀρχαία ἐκκλησιαστικὴ παράδοση, τὴ συχνὴ θεία μετάληψη καὶ τὴν ἐμβριθὴ μελέτη τῶν ἀγιοπατερικῶν κειμένων ¹².

Τὸ ἀναμορφωτικὸ κίνημα τοῦ Παπουλάκου, ποὺ συγκλόνησε τὴν Πελοπόννησο καὶ ἀπέδειξε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὸ τί μπορεῖ νὰ κάνει καὶ ὁ πλέον ἀγράμματος καὶ ἀπλοϊκὸς ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου, ὅταν αὐτὸς ἐμφορεῖται ἀπὸ θερμὸ ζῆλο καὶ φλογερὴ πίστη ¹³, ἦταν μιὰ ἀντίδραση στὴν ἀποτελματωμένη τότε Ἐκκλησία καὶ στὴ τότε Βαβυροκρατία, ποὺ συρρίκνωνε τὴν Ὁρθοδοξία καὶ ἐρήμωνε τὰ Ὁρθόδοξα Μοναστήρια. Εὐαγγελιζόταν τὴν εὐσέβεια, τὴ φιλανθρωπία, ζητοῦσε Ἐκκλησία ζῶσα καὶ ἐνεργὴ στὰ κοινωνικὰ δρώμενα, ξυπνοῦσε

¹¹ Χαραλάμπους Μ. Μπούσια, ὁ φιλόκαλος διδάσκαλος, Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, σελίδα 30, Ἐκδόσεις Παρησια, Ἀθήνα 2009.

¹² Χαραλάμπους Μ. Μπούσια, Ἐκλόλιον Ἡμρολόγιον 2009 Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κύκκου καὶ Τηλλυρίας, σελίδα 8.

¹³ Παναγιώτη Ἐπιφανιάδη, ὁ γέροντας διονύσιος, σελίδα 91, Ἀθήνα 1983.

συνειδήσεις και δίδασκε τούς νόμους πού πρέπει νά διέπουν μιὰ Χριστιανική Ὁρθόδοξη κοινωνία, νόμους τοῦ Εὐαγγελίου, νόμους τῆς ἀγάπης τῆς καταλλαγῆς, τῆς συγχωρητικότητος, τῆς ὑπομονῆς, τῆς τηρήσεως τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῆς κλυδωνιζομένης ἑλληνορθόδοξου παραδόσεως.

Σήμερα στή σύγχυση πού ἔχει ἐπιφέρει ἡ παγκοσμιοποίηση, ἡ χαλάρωση τῶν ἠθῶν καὶ ἡ ἐκκοσμίκευση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ προσφορά τῶν Κολλυβάδων Πατέρων καὶ τοῦ Παπουλάκου μοιάζει πολὺ μακρινή καὶ ἀχνή, ἴσως καὶ ἀκατανόητη. Ἔχουμε, δυστυχῶς, καταστήσει μιὰ ἀποικία τῶν μεγάλων δυνάμεων χωρὶς ἱστορικὲς μνήμες καὶ χωρὶς σωστὸ προσανατολισμό. Οἱ νεωτεριστὲς κατάφεραν νὰ ἰσοπεδώσουν ὅσα δὲν μπόρεσαν ἐπὶ αἰῶνες νὰ ἰσοπεδώσουν οἱ βάρβαροι κατακτητὲς μας.

Ἐμεῖς ὡς Ὁρθόδοξα ἀδούλωτα πνεύματα παραθεωροῦμε αὐτοὺς πού θανάσιμα μᾶς μισοῦν καὶ θέλουν νὰ μᾶς ἐξαφανίσουν ἀπὸ τὸ χάρτη. Ἡ μνήμη μας παραμένει ζωντανή καὶ τὸ ἀντιστασιακὸ πνεῦμα τῶν Κολλυβάδων καὶ τοῦ Παπουλάκου μᾶς ἐνισχύει ὥστε νὰ διδάξουμε τῇ νεότητά μας νὰ μὴ δεχθεῖ τὸν ξενόφερτο εὐνουχισμό, πού τὴν κάνει νὰ τρέχει πίσω ἀπὸ τοὺς ψυχοπαθεῖς θεοὺς τῆς χωρὶς ἀρμονία μουσικῆς, τοῦ χωρὶς ὀρθότητα λόγου, τὴν ἄτεχνη τέχνη κι ἓνα σωρὸ ἄλλους διάττοντες ἀστέρες τοῦ σκότους, πού τοὺς προβάλλει ὡς πρότυπα. Ἐμεῖς σήμερα παρουσιάζοντας τὸν Παπουλάκο, τὸν Ὅσιο ἐθναπόστολο πατέρα Χριστοφόρο, προβάλλουμε τὴν Ὁρθοδοξία μας, προβάλλουμε τὸ γνήσιο ἀσκητικὸ φρόνημα πού πρέπει νὰ διέπει τὴ ζωὴ μας.

Ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος, ὁ Παπουλάκος,

Ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος, ὁ πλανώμενος κήρυκας τῆς εὐσεβείας, ὑπῆρξε ἓνας σύγχρονος ἱεραπόστολος ἓνας κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀγάπης μὲ ἀδούλωτο φρόνημα, ποὺ ἀγωνίσθηκε μέχρι θανάτου ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὑπὲρ τῶν πατρικῶν παραδόσεων. Ἦταν ἓνας πνευματικὸς ἐπαναστάτης, ποὺ συμμετεῖχε στὴ μεγάλη προετοιμασία τοῦ γένους γιὰ τὴν ἀποτίναξη τῆς μακρόχρονης Ὀθωμανικῆς τυραννίας καὶ στὴ συνέχεια ἀντέδρασε ἔντονα τόσο στὶς ἐπιδράσεις τῆς βαυαροκρατίας στὲ ὀλληνορθόδοξο πνεῦμα καὶ στὸν πατροπαράδοτο τρόπο ζωῆς, ὅσο καὶ ἰνάντια στὸν ἀγνωστικισμὸ καὶ στὴν ἐκκοσμίκευση, μᾶστιγες οὐ ἰποῖες μέχρι καὶ σήμερα ἀπειλοῦν νὰ ἀλλοιώσουν τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεώς μας.

Ὁ ἐνάρετος, λαοσέβαστος ἱεροκήρυκας, ἀσκητικώτατος, ἀγαθός, προφητόφθεγγτος, θαυματουργὸς ἐρημίτης Χριστοφόρος, ὁ γνωστὸς σὲ ὅλους Παπουλάκος, ὅπως καὶ ἄλλα θεοφώτιστα πνεύματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ Κοσμᾶς Φλαμιᾶτος καὶ ὁ Μεγαλοσπηλαιώτης Ἰγνάτιος Λαμπρόπουλος, μὲ τοὺς ὁποίους ἴδρυσε στὴν Πάτρα τὴ Φιλορθόδοξη Ἐταιρεία, ἀλλὰ καὶ οἱ στερεοὶ στὴν παράδοση Κολλυβάδες Πατέρες, διέγνωσαν τὸν ἄμεσο κίνδυνο ποὺ διέτρεχε τὸ Ὁρθόδοξο Γένος τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς κρατοῦντες νεωτεριστὲς καὶ τὸν ὑπουλο ἐχθρὸ τῆς ἀγνωσίας τῆς εὐαγγελικῆς ἀλήθειας. Διέγνωσε τὴν καλπάζουσα ἀσθένεια καὶ πρότεινε πνευματικὰ φάρμακα κατάλληλα γιὰ τὴν ἀνάνηψη καὶ θεραπεία τοῦ χειμαζόμενου Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ τῆς Πελοποννήσου, τῆς Ἀττικῆς καὶ τῶν νησιῶν στὰ ὁποῖα εἴτε δίδαξε τὸ λόγο τῆς σωτηρίας εἴτε παρέμεινε ἐξόριστος, μετὰ τὴ δίωξή του γιὰ τὸ αὐστηρὸ ἐλεγκτικὸ του κήρυγμα ποὺ στιγματίζε τοὺς «δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν» ¹⁴, τοὺς ἐνδόξους τῆς γῆς.

¹⁴ Μαρκ. ι' 42.

Σήμερα, στή σύγχυση πού ἔχει ἐπιφέρει ἡ παγκοσμιοποίηση, τὸ ὑποκατάστατο τῆς τότε Βαυαροκρατίας, ἡ χαλάρωση τῶν ἠθῶν καὶ τὸ κοσμικὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀνάδειξη τῆς προσωπικότητος τοῦ Ὁσίου Χριστοφόρου κρίνεται, καθὼς ἤδη ἀναφέραμε, ἐπιβεβλημένη καὶ πράξη ἀναγκαία, γιὰ τὴ συγκράτηση τοῦ συγχυσμένου Ὁρθόδοξου ποιμνίου. Ἡ προσφορὰ τοῦ Παπουλάκου στὴν Ὁρθόδοξη κοινωνία εἶναι διαχρονικὴ καὶ πάντα ἐπίκαιρη· πάντα ἀξιομίμητη.

Ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος, ὁ ἐπονομαζόμενος Παναγιωτόπουλος, ὁ γνωστὸς σὲ ὅλους μας Παπουλάκος, γεννήθηκε τὸ ἔτος 1770 στὸ χωριὸ τῶν Ἀρμπούνων, μέσα στοὺς ὄρεινους ὄγκους καὶ τοὺς ὀλόδροσους δρυμοὺς τῆς ἐπαρχίας τῶν Καλαβρῦτων. Ἦταν ἄνδρας φιλήσυχος, δίκαιος, ἀνιδιοτελής, ἀκτῆμων, ἀπλούστατος στοὺς τρόπους καὶ πολὺ ἐλεήμων. Ἀσκοῦσε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κρεοπώλου μέχρι τὰ ἐβδομήντα χρόνια του. Τότε τὸν ἐπισκίασε ὀλοκληρωτικὰ ἡ χάρη τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τοῦ ἐπέφερε τὴν καλὴ ἀλλοίωση. Τότε ἀξιώθηκε νὰ ζήσει τὴν προσωπικὴ του Πεντηκοστὴ καὶ ἀπὸ ἀγράμματος νὰ γίνῃ «σκεῦος ἐκλογῆς»¹⁵, καὶ ὁμότροπος τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Ὑπακούοντας σὲ κάποιο θεϊκὸ κέλευσμα ἀφιέρωσε τὸν ἑαυτό του ὀλοσχερῶς στὸν Κύριο καί, ἀφοῦ ἐντάχθηκε στὶς τάξεις τῶν μοναχῶν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, μὲ προσωπικὸ μόχθο καὶ ἔξοδα ἔκτισε τὴ Σκήτη τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, λίγο πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ του, τὰ Ἄρμπουνα. Διαπνεόμενος ἀπὸ γνήσιο Ὁρθόδοξο φρόνημα καὶ σταθερότητα στὴν ἀκαινοτόμητη πίστη μας ἄρχισε νὰ κηρύττει τὴν εὐσέβεια καὶ νὰ περιοδεύει τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριὰ τῆς Πελοποννήσου διδάσκοντας καὶ νουθετώντας τὸ λαὸ πού βρισκόταν στὴ σκιά τοῦ ἀγνωστικισμοῦ ὃς περιπλανώμενος ἱεροκήρυκας ὁ Παπουλάκος δὲν εἶχε «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ»¹⁶ «ἥπως ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς καὶ δίδασκε καὶ ἐνέπνεε τὰ πλήθη μὲ ἀπλὰ

¹⁵ Πράξ. θ' 15.

¹⁶ Ματθ. η' 20.

λόγια, πού, ὅμως, ἀποδείκνυαν τὸ βάθος τοῦ πνευματικοῦ του φρέατος. Οἱ διδαχές του ἔρριχναν βάλσαμο στις τραυματισμένες ψυχές τῶν Χριστιανῶν, ἔγιναν ἐλπίδα στοὺς ἀπελπισμένους καὶ ταλαιπωρημένους Ἕλληνες τῶν νότιων περιοχῶν τῆς πατρίδος μας, ἔγιναν ἐπαναστατικὸ φλάμπουρο κατὰ τῆς ἀδικίας, τῆς κλοπῆς, τῆς παραμονῆς στὴν ἐφάμαρτη ζωή, στὸ βουρκο τῆς ἀγνωσίας καὶ τῆς ὑπονομεύσεως τῶν ἀρχῶν τῆς παραδόσεώς μας. Μὲ τὰ κηρύγματα τοῦ μεταμόρφωσε τις ἄμορφες μάζες σὲ εἰκόνες Θεοῦ, μὲ ἐπικράτηση τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς συγχωρητικότητος, καὶ τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς πρὸς κάθε χειμαζόμενο καὶ πάσχοντα. Ὑπῆρξε φιλάνθρωπος καὶ γνήσιος τηρητῆς τῶν εὐαγγελικῶν ἐνταλμάτων. Ἐχοντας μοναδική του περιουσία τὸ ραβδί του καὶ τὸ εὐτελέστατο ράσο του περιόδευε τὴν ὑπαιθρο χώρα, αὐτὴ πού στὸ ἄκουσμα τῆς ἐλεύσεώς του ξεσηκωνόταν ἀπὸ ἐνθουσιασμό καὶ τοῦ ἐτοίμαζε πρωτοφανῆ ὑποδοχή. Τὸ πλῆθος τὸν ἀποθέωνε ψάλλοντας τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» καὶ ἀγγόγυστα παρέμενε κοντὰ του ὄρες πολλὲς ἀκούγοντας τὰ λόγια του, πού σὰν λόγια Σειρήνων τὸν μαγνήτιζαν στις εὐαγγελικὲς ἀλήθειες. Ἡ Καλαμάτα δονήθηκε ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Εἴκοσι χιλιάδες πιστῶν βγῆκαν στὸ δρόμο νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν καὶ παρέμειναν μαζί του ἀκούγοντας τις ἀπλὲς μὲν ἀλλὰ πρακτικὲς διδαχές καὶ νοουθεσίες του ὅλη τὴν ἡμέρα, μὲ μιὰ μικρὴ διακοπή, πού ὁ ἴδιος ἐπέβαλε τις μεσημβρινὲς ὥρες, γιὰ κάποιο μικρὸ γεῦμα μὲ τὴν ξηρὰ τροφή πού κάθε ἓνας εἶχε στὸ ντουρβά τους. Ἡ Μάνη τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν προστάτευσε ἀπὸ τις διώξεις τῶν ἰσχυρῶν καὶ τὴν προδοσία τῶν νέων Ἰσκαριωτῶν. Τὸ κίνημα τοῦ Παπουλάκου ἔμεινε στὴν ἱστορία σὰν κίνημα καρδιάς, σὰν κίνημα λαϊκὸ γιὰ πνευματικὴ ἀνακαίνιση, γιὰ προσδοκία ὄχι γηίνων ἀπολαύσεων, ἀλλὰ αἰωνίων. Καὶ ὅπως ὁ Χριστὸς μας δὲν μπορούσε καὶ αὐτὸς παρὰ νὰ φυλακισθεῖ καὶ νὰ ὑποφέρει βαδίζοντας τὰ βήματά του. Οἱ ὑγρὲς καὶ ἀνήλιες φυλακὲς τοῦ Ρίου κράτησαν ἔνοικό τους γιὰ ἀρκετοὺς μῆνες τὸν Ὅσιο Χριστοφόρο μὲ τὴν κατηγορία τοῦ ἀγύρτη καὶ λαοπλάνου. Ἡ μεταφορὰ του ὕστερα στὴν Ἀθήνα γιὰ δίκη ἔγινε προσκύνημα.

Κληρὸς καὶ λαὸς ὑποκλίνονταν στὸν νέο ἰσαπόστολο καὶ ἀπ' ὅπου περνοῦσε τὸν ὑποδέχονταν μὲ κλάμματα καὶ δεήσεις. Ἡ λαϊκὴ αὐτὴ ὑποστήριξη τοῦ Παπουλάκου ἐξανάγκασε τὸ κράτος νὰ ἀποφύγει τὴ δίκη. Τὸν ἐξορίσαν στὸ Μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία στὴ Σαντορίνη, ὅπου συνδέθηκε μὲ τὸν ἐπίσης ἐξόριστο Κολλυβᾶ Σκιαθίτη Ἅγιο, Διονύσιο τὸν Ἐπιφανιάδη. Καὶ ἐδῶ ὁμως δὲν ἔπαυσε τὴν κηρυκτικὴ του δράση. Συνέχισε νὰ ὀμιλεῖ «περὶ ψυχικῆς ὠφελείας»¹⁷ μὲ ἀποτέλεσμα τὰ μέτρα τοῦ περιορισμοῦ του νὰ γίνουν πιὸ αὐστηρὰ καὶ τέλος νὰ σταλεῖ ἄλλοῦ ἐξορία καὶ μάλιστα στὸ πιο ἀπόμερο Μοναστήρι τῆς Παναχράντου, στὴν Ἄνδρο. Ὁ λαὸς τὸ ἔμαθε καὶ ἡ Ἄνδρος ἔγινε προσκύνημα πανορθόδοξο. Τὸ σιδερόφρακτο κελλί του ἀναδείχθηκε τόπος ἐνισχύσεως καὶ ἀγιασμοῦ τῶν ἀγωνιστῶν προσκυνητῶν, ποὺ ζητοῦσαν γιὰ εὐλογία ἀποτμήματα ἀπὸ τὸ ράσο του. Στὸ κελλί αὐτὸ κοιμήθηκε στίς 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1861, γιὰ νὰ μεταδημοτεύσει στὴν ἄνω πόλη, στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Λίγο πρὶν κοιμηθεῖ ὁ φρουρός του ἔσπευσε νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμη ἀπὸ τὸν Ὅσιο καὶ τὴν εὐλογία του γιὰ νὰ ντυθεῖ τὸ μοναχικὸ σχῆμα, ἀφοῦ πίστευε ὅτι κάτω ἀπὸ τὴν κατάλευκη γενειάδα του ξεπηδοῦσε τὸ φῶς τῆς πραγματικῆς πίστεως, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ποὺ φώτιζε κάθε ἄνθρωπο τῆς δυσχείμερης γιὰ τὸ ἔθνος μας ἐποχῆς του. Τὸν συνόδευε τὸ στεφάνι τοῦ ὁμολογητοῦ, ποὺ ἐπάξια τοῦ δόθηκε ἀπὸ τὸν ἀγωνοθέτη καὶ στεφοδότη Ἰησοῦ μας, Αὐτὸν ποὺ τὸν ἀξίωσε νὰ θαυματουργεῖ τόσο ὅσο ζοῦσε, ὅσο καὶ μετὰ τὴν ὀσιακὴ του κοίμηση.

Ἀδελφοί μου, σήμερα ἡ κοινωνία περνάει μιὰ οικονομικὴ κρίση. Κρίση τὴν ὁποία ἐπιβάλλουν τὰ διεθνῆ κεφάλαια, ἡ παγκοσμιοποίηση, ἡ διεθνῆ ἰσοπέδωση. Ὅλοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κρίση καὶ προτείνουν μέτρα καταστολῆς τῆς, μέτρα ταχείας ἐπουλώσεως τῶν πληγῶν ποὺ ἐπιφέρει στὰ κοινωνικὰ καὶ ἰδίως στὰ κατώτερα στρώματα. Ἡ κρίση τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν κανένα δὲν μᾶς ἀπασχολεῖ, κανένα μας δὲν ἐγγίζει. Μόνο ὅταν

¹⁷ Κωνσταντῖνος Γαρίτσας, Μονὴ Προφήτου Ἡλίου, Θήρας, σελίδα 32, Ἐκδόσεις Θεσβίτης.

τὸ πρόβλημα κτυπήσει τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μας μὲ ἐξαρτημένα ἄτομα, μὲ ἀσθένειες ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀφοῦ, «τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος»¹⁸, τότε μόνον ξυπνᾶμε καὶ τρέχουμε στὴ μεγάλη μητέρα μας, στὴν Ἐκκλησία, γιὰ νὰ γιαιτρευτοῦμε. Ἄς ἐπαγρυπνοῦμε συνεχῶς, ἅς ἀκοῦμε διαρκῶς τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ μας «γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε»¹⁹, ἅς ξεσηκωθοῦμε ὅπως ὁ Παπουλάκος, ἔστω καὶ θεωρητικὰ μόνοι μας ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους καὶ νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ εἴμαστε μόνοι. Ὁ Χριστὸς θὰ πολεμᾷ πλάϊ μας, ὅπως φωνάζει ὁ Δαβίδ: «Ἴσχύς μου ὁ Κύριος»²⁰ καὶ ὅπως λέει κί' ἓνα θρησκευτικὸ ποίημα τῶν κατηχητικῶν μας χρόνων: «Θὰ νικήσουμε ἀσφαλῶς, γιὰτὶ στρατηγὸς εἶν' ὁ Χριστός» .

Παρουσίαση τῆς Ἀκολουθίας

Ἡ Ἑσματικὴ Ἀκολουθία ποὺ τὴν πρώτη της ἔκδοση παρουσιάζουμε σήμερα εἶναι ἀκολουθία ποὺ τονώνει τοὺς πιστοὺς καὶ τοὺς διεγείρει γιὰ ἀναζήτηση πνευματικότητας, γιὰ ἐπίδειξη ἐπιεικειᾶς πρὸς ὅλους σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις»²¹, ἀλλὰ καὶ αὐστηρότητος ποὺ ἀπαγορεύει στοὺς προβατόσχημους λύκους νὰ εἰσέρχονται μέσα στὸ μαντρί τῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἀγέλης. Ἀπομονώνουμε μόνο μερικὰ Τροπάρια καὶ τὰ παρουσιάζουμε στὴν ἀγάπη σας μὲ τὴ σχετικὴ ἐπεξήγηση.

Ὁ Κανόνας τοῦ Ὁρθρου ἔχει συντεθεῖ σὲ ἦχο δ' πρὸς τὸν εἶρμ'Α» ὀνοίξω τὸ στόμα μου» καὶ φέρει ἀκροστιχίδα

¹⁸ Ῥωμ. στ' 23.

¹⁹ Ματθ. κστ' 41.

²⁰ Ψαλμ. 117, 14

²¹ Φιλιπ. δ' 5.

«Χριστοφόρον ὕμνὸν, ὧμολογητὴν κήρυκα. Χ.» . Ὁ Στίχος ἔχει ὡς ἑξῆς:

Χριστοῦ Χριστοφόρος ὀρθὰς δοξασίας
Χριστωνύμοις ἐδίδαξεν ἀπλοῖς λόγοις.

Τὰ Στιχηρὰ τοῦ Μεγάλου Ἐσπερινοῦ ²², δηλαδή τὰ τροπάρια ποὺ προηγούνται τῆς εἰσόδου τοῦ Ἐσπερινοῦ, ὅπου ψάλλεται ὁ ἀρχαῖος ὠραῖος ὕμνος «Φῶς ἰλαρὸν ἀγίας δόξης», ἔχουν συντεθεῖ σὲ ἦχο α' πρὸς τὸν εἰρημὸν: «Τῶν οὐρανίων ταγμάτων». Σ' αὐτὰ ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα τῆς ἀγιότητος καὶ ὁ πνευματικὸς κόσμος ἐρχόμενος σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ὑλικὸ ἀγνίζει τὴν ἴδια τὴν ποίηση. Παραθέτουμε δύο ἀπὸ αὐτὰ τὰ Στιχηρὰ. Στὸ πρῶτο ἀνυμνεῖται ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος ὡς καταστολέας τῶν παθῶν τῶν ληστῶν, τῶν κλεπτῶν, τῶν μοιχῶν καὶ τῶν ψευδομαρτύρων, ποὺ ἀνθοῦσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ποὺ ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἀποῦσα ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ γίνεσθαι καὶ ἡ ἀγνωσία μάλιστα τὰ πλήθη. Ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος κατέστειλε τὰ πάθη μὲ ὄπλο μόνο τὴν ἀπλή διδασκαλία του, αὐτὴ ποὺ μιλοῦσε στὶς καρδιὰς τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων κατὰ μίμηση τῶν ἀγραμμάτων ψαράδων τῆς Τιβεριάδος, ποὺ μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Παρακλήτου Πνεύματος ἔγιναν θεόσοφοι κήρυκες, Ἀπόστολοι καὶ διδάσκαλοι τῆς οἴκουμένης.

Τὸν καταστείλαντα πάθη
ληστῶν ὑμνήσωμεν
κλεπτῶν, ψευδομαρτύρων
καὶ μοιχῶν εὐσχημόνως
ἀπλαῖς διδασκαλίαις νῦν, θεαυγῆ
Χριστοφόρον, κραυγάζοντες·
Χαῖρε, ὁ τρίβους ἐσχάτοις ἐν τοῖς καιροῖς
Ἀποστόλων μιμησάμενος.

Στὸ δεύτερο Στιχηρὸ ἀνυμνεῖται ὁ Ὅσιος ὡσὰν παύση τῆς μνησικακίας καὶ τῆς ἀντεκδικήσεως καὶ ὡσὰν λήξη τῆς διχόνοιας τοῦ λαοῦ. Ταυτόχρονα μεγαλύνεται ὡς διδάσκαλος θεόπνευστος τῆς φιλαδελφίας καὶ τῆς καθαρῆς, ἄδολης καὶ ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης.

²² Θεοδώρου Ξύδη, Βυζαντινὴ Ὑμνογραφία, σελὶς 236, Ἀθήναι 1978.

Μνησικακίας τὴν παῦσιν,
 ἀντεκδικήσεως
 καὶ διχονοίας λῆξιν,
 ὥσπερ φιλαδελφίας
 διδάσκαλον θεόπνουν καὶ ἀπαρχὴν
 ἀκραιφνοῦς ἀγαπήσεως
 ἐγκωμιάσωμεν πάντες χαρμονικῶς,
 Χριστοφόρον ὀσιώτατον.

Ἡ Λιτὴ περιλαμβάνει τέσσαρα ἰδιόμελα τροπάρια στοὺς ἤχους, πρῶτο, δεύτερο, τρίτο καὶ τέταρτο καὶ Δοξαστικὸ στὸν τέταρτο πάλιν ἤχο. Ἐδῶ παραθέτουμε δύο ἰδιόμελα. Τὸ πρῶτο σὲ δεύτερο ἤχο, ὅπου ἐξυμνεῖται ὁ Ὅσιος Χριστοφόρος σὰν πηγὰδι ἀνεξάντλητο τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ δρόσισε μὲ τὰ νερὰ τῶν νουθεσιῶν του τοὺς τότε πιστοὺς, ἀφοῦ ὑπῆρξε διαπρύσιος κήρυκας τῆς εὐσεβείας. Αὐτὸς μὲ τὴν εὐαγγελικὴ δρόσο μαλάκωσε τὶς καρδιές τῶν ἀκροατῶν του καὶ τὶς ἔκανε σὰν τὰ ὀργωμένα χωράφια ποὺ ἀποδίδουν πολὺ καρπὸ στοὺς γεωργοὺς. Ἐπίσης μὲ τὸν ἱεραποστολικό του ζῆλο συγκίνησε τὰ πλήθη καὶ τὰ ὀδήγησε ἀπὸ τὴν ἀγνωσία στὴν ἐπίγνωση καὶ ἀπὸ τὴν αὐτοκαταστροφή στὴ σωτηρία, γιὰ νὰ ἀξιωθεῖ στὸ τέλος τῆς ζωῆς του νὰ λάβει καὶ τὸ στεφάνι τοῦ ὁμολογητοῦ τῆς πίστεως μέσα ἀπὸ τὶς κακουχίες καὶ τὶς ἐξορίες, τὶς ὁποῖες ἀγόγγυστα ὑπέμεινε καὶ νὰ πάρει θέση κόντα στὸ Χριστό μας, Αὐτὸν ποὺ πάντοτε τὸ ἔλεος Του μᾶς καταδιώκει σύμφωνα μὲ τὸν Ψαλμωδὸ: «Τὸ ἔλεός Σου, Κύριε, καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας τῆ ζωῆς μου»²³.

Ως φρέαρ ἀκένωτον τῶν δωρεῶν τοῦ Παναγίου Πνεύματος
 πιστοὺς ἐδρόσισας τοῖς νάμασι νουθεσιῶν σου,
 Χριστοφόρε, κῆρυξ τῆς εὐσεβείας διαπρύσιε·
 σὺ γὰρ Εὐαγγελίου τῆ δρόσῳ τὴν σὴν ψυχὴν πιάνας
 καὶ γεώργιον Χριστοῦ αὐτὴν ποιήσας
 καρπὸν πολύφορον ἤνεγκας τῆ Ἐκκλησίᾳ
 τὸν ἀποστολικόν σου ζῆλον, πανεύφημε·

²³ Ψαλμ. κβ' 6.

ὄθεν καὶ πλήθη λαοῦ ὀδηγήσας
 πρὸς τὴν ἐπίγνωσιν καὶ τὴν σωτηρίαν
 καὶ ὁμολογητοῦ στέφος λαβὼν ἀξίως
 Χριστῷ ἀπῆλθες συνεῖναι
 τῷ παρέχοντι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Στὸ δεύτερο ἰδιόμελο τῆς Λιτῆς σὲ τρίτο ἦχο ἀπευθυνόμεσθε
 στὸν Ὅσιο Χριστοφόρο, ποὺ τὴν παρρησία τῶν λόγων του τὴ
 βράβευσε ὁ Κύριός μας καὶ τοῦ ἔδωσε προφητικὸ χάρισμα,
 ὥστε νὰ προβλέπει τὰ μέλλοντα, ὅπως προέβλεψε τὴ βίαιη
 ἄλωση τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τοὺς Τούρκους, τὸ 1922, καὶ τὴν
 καταστροφικὴ ἐπίδραση τῶν ἀθέων γραμμάτων στὴ μόρφωση
 τοῦ ἔθνους, ἐπίδραση τὴν ὁποία καθημερινὰ βιώνουμε ὅλοι
 μας. Ἀπευθυνόμενοι σ' αὐτὸν τὸ νέο προφήτη τὸν
 παρακαλοῦμε νὰ μᾶς βοηθήσει ὥστε μὲ βακτηρία τὴν
 ἐπίγνωση καὶ τὴν ἀλήθεια νὰ βαδίσουμε τὸ δύσκολο δρόμο τοῦ
 παρόντος βίου μας καὶ νὰ κατακτήσουμε στὴν οὐράνια
 Βασιλεία.

Βραβεύων Κύριος τὴν σὴν παρρησίαν
 ἠξίωσέ σε προφητικοῦ χαρίσματος,
 θεοκῆρυξ γλυκύτατε, Χριστοφόρε Ὅσιε·
 σὺ γὰρ προεῖπας τὴν βιαιάν ἄλωσιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας
 ὑπὸ τῶν ἐκγόνων τῆς Ἄγαρ
 καὶ τὴν καταστροφικὴν ἐπίδρασιν
 ἐπὶ τοῦ ἔθνους τῶν ἀθέων γραμμάτων·
 ὄθεν πάντες ὡς στόμα πνευματοκίνητον εὐφημοῦντές σε
 τὰς ἀδιαλείπτους εὐχὰς σου αἰτούμεθα,
 ἵνα ἐν ἐπιγνώσει καὶ ἀληθείᾳ βαδίσωμεν
 τοῦ παρόντος βίου τὸ στάδιον.

Σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ τροπάρια τῆς πέμπτης ὠδῆς τοῦ Κανόνος τοῦ
 Ὁρθρου πρὸς τὸν εἰρμ'Ε» ὀξέστη τὰ σύμπαντα» ὁ Ὅσιος
 Χριστοφόρος ἐγκωμιάζεται ὡς θεῖος διδάσκαλος ποὺ
 καταστιγμάτισε τὴν ἁμαρτία τῆς ζωοκλοπῆς, αὐτῆς ποὺ
 ἀγρίευε τὶς τοπικὲς κοινωνίες καὶ τὶς μετέβαλε σὲ ζοῦγκλες
 καθὼς καὶ τὸν καλλωπισμὸ τῆς σάρκας, ποὺ ὀδηγεῖ ἴπως

ἔλεγε, σὲ θανάσιμη πτώση τοὺς ἀνθρώπους, ἰδιαίτερος τῆ νεότητα.

Ως θεῖος διδάσκαλος
 σφοδρῶς κατεστιγμάτισας
 τῆς ζωοκλοπῆς τὴν ἀμαρτίαν
 καὶ τοῦ σαρκίου
 καλλωπισμόν, ἀπαρχὴν
 αὐτὸν λογιζόμενος δεινῆς,
 Χριστοφόρε, πτώσεως
 θανασίμου νεότητος.

Στοὺς αἶνους, πρὸς τὸ τέλος τοῦ Ὁρθρου, ἐγκωμιάζονται καὶ ἐπαινοῦνται οἱ Ἅγιοι μὲ μουσικὲς φωνές, «ἐν ἤχῳ σάλπιγγος, ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρῃ, ἄν τυμπάνῳ καὶ χορῇ, ὧν χορδαῖς καὶ ὄργάνῃ, ὧν κυμβάλοις εὐήχοις», οἱ ὁποῖες ἔπονται Ψαλμῶν, ὅπως τοῦ 150ου, τοῦ 148ου καὶ τοῦ 64ου ²⁴. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, γιὰ τὸν ἐγκωμιασμὸ τῶν αἶνων γράφει: «Πάντα ἀνακινεῖ τὰ ὄργανα καὶ διὰ πάντων τὴν μελωδίαν ἀναφέρεσθαι παρακελεύεται διαθερμαίνων τὴν διανοίαν» ²⁵. Παραθέτουμε ἐδῶ ἓνα τροπάριο ἀπὸ τοὺς Αἶνους σὲ ἤχο πλάγιο τοῦ τετάρτου πρὸς τὸν εἰρμῶνα » ὁ τοῦ παραδόξου θαύματος!», ὅπου αἰνεῖται ὁ Ὁσῖος Χριστοφόρος αὐτῇ τῇ φορᾷ ὡς ἐξόριστος στὴ Μονὴ τοῦ Προφήτη Ἡλία τῆς Σαντορίνης, τὴν ὁποία ἀγίασε μὲ τὰ δάκρυά του καθὼς καὶ στὴ Μονὴ τῆς Παναχράντου τῆς Ἄνδρου, ὅπου ὁ ὀρθοφρονῶν ἱεροκήρυκας παρέδωσε εἰρηρικὰ τὴ μακαρία ψυχὴ του στὰ χέρια τοῦ ἀγωνοθέτη καὶ στεφοδότη μας Ἰησοῦ.

Μάνδραν Ἡλιοῦ ἡγίαςας
 Προφήτου, πάτερ σεπτέ,
 ἐν τῇ Θήρᾳ δακρύων σου
 ὥσπερ ὑπερόριος,
 Χριστοφόρε, τοῖς χεύμασι

²⁴ Θεοδώρου Ξύδη, ἐνθ. ἄνωτ. σελὶς 244.

²⁵ Ὁμιλ. εἰς Ψαλμούς, Πατρολογία Migne, τόμος 55, σελὶς 497.

καὶ Παναχράντου
 Μονὴν περὶ κλυστον
 ἐν νήσῳ Ἄνδρω,
 ἐν ἧ παρῆδωκας
 πνεῦμά σου, Ὅσιε,
 τῷ εὐσπλάγχνῳ Κτίσαντι
 εἰρηνικῶς,
 Παπουλάκε, σκῆνωμα
 ὀρθοῦ φρονήματος.

Σεβασμιώτατε, ὁ καιρὸς τῆς ἀγιοκατατάξεως τοῦ Ὁσίου Χριστοφόρου ἐφέστηκε. Ἱεραποστολικὲς προσωπικότητες, ὅπως αὐτὴ τοῦ Παπουλάκου ἔχουν γράψει ἱστορία. Ὁ Θεὸς δὲν ἄφησε ἄμοιρο τὸ ἔθνος Του, τὸν ἐκλεκτό Του Ἰσραήλ. Σὲ κάθε δύσκολη στιγμή ἀναδεικνύει Πατροκοσμάδες, Παπουλάκους, Κολλυβάδες Πατέρες. Ὅλοι τους εἶναι Ἄγιοι, εἶναι Ἀπόστολοι τῆ χάριτος τοῦ Θεοῦ μας, ἀνακαινιστὲς τῆς Ἐκκλησίας Του. Ἡ Θήρα μὲ τὸ θεοσκεπάστο ἱστορικὸ μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία πρωτοστατοῦσε στοὺς θρησκευτικοὺς ἀγῶνες καὶ πρωτοστατεῖ μέχρι σήμερα. Οἱ μορφὲς τῶν Ὁσίων, Χριστοφόρου Παπουλάκου καὶ Διονυσίου Ἐπιφανιάδη, προβάλλουν πάνω ἀπὸ τὴν Καλντέρα καὶ ἐνθαρρύνουν τοὺς πιστοὺς στὸν ἀγῶνα τους, γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς Ἑλληνορθοδόξου παραδόσεώς μας καὶ τῆς καθαρᾶς πίστεώς μας χωρὶς δυτικές ἢ προτεσταντικές, καινοφανεῖς ἐπιρροές, ποὺ ἐπηρεάζουν ἄμεσα τὴ σκέψη μας, τὴ φιλοσοφία μας, τὸν τρόπο ζωῆς μας, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμά μας, τὴν ἄμωμη καὶ ἀκαινοτόμητη πίστη μας. Ἀπόδειξη ἡ ἡμερίδα αὐτὴ ποὺ μὲ ἀγωνιστικὸ παλμὸ καὶ φρόνημα γνήσιο Ὁρθόδοξο προβάλλει τὸν Ὅσιο Χριστοφόρο τὸν Παπουλάκο. Οἱ παλιοὶ Σαντορινιοὶ τὸν συμβουλευτήκαν, πῆραν τὴν εὐχή του, ἄκουσαν τὰ πυρφόρα λόγια του, λόγια καρδιάς ποὺ κτυποῦσε στὸ ρυθμὸ τῆς Ὁρθοδόξου Εὐαγγελικῆς παραδόσεως, τῆς ζώσας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Οἱ σύγχρονοι Σαντορινιοὶ μὲ πρωτοστάτη τὴν κορυφὴ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, τὸν φιλάγιο καὶ φιλάρετο Ἱεράρχη της, ἐσᾶς Σεβασμιώτατε πάτερ Ἐπιφάνιε, καὶ τὸν ἀκάματο

Καθηγούμενο τῆς Μονῆς τοῦ Προφήτη Ἡλία, τὸν πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη, Γέροντα Δαμασκηνὸ Γαβαλᾶ, τοῦ ὁποῖου οἱ ἰδρωῶτες «ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος»²⁶ αὐλακώνουν τὴν ἀσκητικὴ του παρουσία, μαζὶ μὲ ὅλη τὴν ἐκλεκτὴ συνοδία του, τὸ εὐλαβέστατο ἱερατεῖο τῆς Μητροπόλεως Θήρας καὶ τὸν περιούσιο λαὸ τοῦ νησιοῦ ἐπιφορτίζονται μὲ τὴ διάδοσιν τῆς ἱστορικῆς μνήμης τοῦ Ὁσίου Χριστοφόρου καθὼς καὶ τοῦ συναγωνιστοῦ του Ὁσίου Διονυσίου, τοῦ Ἐπιφανιάδη, καὶ γιὰ τὶς ἀπαιτούμενες ἐνέργειες πρὸς τὸ πάνσεπτο κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας μας, τὸ Φανάρι, γιὰ τὴν σύντομη καταχώρησή του στὶς δέλτους τῶν Ἁγίων μας.

**Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιας,
Μέγας Ὑμνογράφος τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας**

²⁶ Λουκ. κβ' 44.